

ГАРТ

№ 31 (3242)
31 липня 2025 року
Тираж 19499

Чернігівський обласний тижневик. Засновано 7 червня 1921 року

Наші переможці

Ми зробили це вперше — заради вас, наші дорогі читачі! Щороку ми завершували весняно-літній етап традиційного гартівського конкурсу передплатників наприкінці червня — на початку липня. А цього разу нам хотілося, щоб шанси на виграш суперпризів отримали якомога більше людей. І хоч передплатна кампанія на друге півріччя 2025-го завершилася ще 25 червня, ми відтермінували наш суперрозіграш і дали змогу взяти в ньому участь іще й тим, хто передплатив «Гарт» у липні. Кожну свіжу квитанцію ми ретельно долучали до надісланих раніше. Отож усі, хто передплатив «Гарт» на друге півріччя або на весь 2025 рік і відправив квитанцію нам, взяли участь у нашому суперрозіграші. І переможців нарешті визначено. Про щасливчиків розповідаємо далі.

Фото Аліни КОВАЛЬОВОЇ

Інна Карпенко зайшла привітати Миколу Григоровича і Ольгу Андріївну з виграшем у «Гарті»

МІКРОХВИЛЬОВКА — до дня народження дружини

Перший суперприз — мікрохвильову піч — ми відвезли на **Бахмаччину** в село **Фастівці**.

— Ви якраз вчасно — післязавтра (30 липня. — Авт.) в Олі день народження, — радіє переможець, **Микола Гапетенко**.

— Скільки років виповнюється? — уточнює в його дружини — майбутньої іменинниці.

— Мені ще мало — **56**, — сміючись відказує **Ольга Андріївна**. — А в Колі скоро ювілей — **80 років** має бути в грудні, дай Боже дожити!

— У вас чимала різниця у віці... — зауважує.

— Це в нас обох другий шлюб, — пояснює Ольга Андріївна. — Мій перший чоловік помер 23 роки тому. Колю я знала, бо ми з його дружиною, **Вірою Григорівною**, разом працювали: вона в ошадкасі, а я на пошті, сиділи стіл у стіл. Її не стало 14 літ тому. Тож ми з Колею, скажімо так,

виручили одне одного у важкий момент. Разом десять років, удвох купили цей будинок. Розписалися, але прізвище я залишила своє — **Сергієнко**.

У кожного з нас по два сини. У мене — **Анатолій** (живе в **Івангороді**, від нього два онуки — **Ярослав** і **Володимир**) та **Олександр** (служить у Києві).

— А в мене — теж **Олександр** (мешкає тут, а на роботу їздить у столицю, від нього — онучка **Аня**) і **Григорій** (із родиною живе в Києві, у нього також два сини — **Андрій** та **Ілля**). І я вже прадід: в онучки **Анюти** народилась донечка **Єва**. Вони зараз живуть у **Закарпатті**, але приїжджали провідувати, я побачив правнучку, — аж сяє, розказуючи, **Микола Григорович**. А **Ольга Андріївна** показує мені в телефоні фото щасливого прадідуся з 5-місячною манюнею.

Фото Катерини ДРОЗДОВОЇ

Арина Циганок із дочкою Надією

Пів століття — з «ГАРТОМ»

— А я наче відчувала, що цього року треба обов'язково передплатну квитанцію в «Гарт» відправити. Бачте, пощастило, та ще й у суперрозіграші! — радіє **76-річна Арина Циганок** із **Липового Талалаївської ТГ**, до якої ми завітали, щоб вручити один із наших суперпризів — **мультиварку**. — Я ж без «Гарту» просто не можу! Дуже його люблю! Передплачую вже **більш ніж 50 років**! Щотижня з нетерпінням чекаю на листоношу і перечиту всю газету того ж дня. І, до речі, у вашому конкурсі передплатників я вже виграла — поштою мені надіслали **ковдру**, але це було **понад 15 років тому**, коли я тільки переїхала на Талалаїщину.

Родом Арина Романівна із села **Смяч** на **Сновщині**.

— Народилась я в **1949 році**, тоді саме тривала післявоєнна відбудова, то всі жили дуже бідно. У нашій сім'ї було четверо дітей — **трьох братів і я**, і всі бігали постійно голодні — їжі не вистачало, хліба не було. Пам'ятаю, як збирали на полях мерзлу картоплю, щоб мама з неї щось приготувала. Але при цьому жили дружно. Зараз у мене залишився лише один брат — **Коля**, який живе у **Сновську**. Із ним ми постійно на зв'язку.

ГАРТ

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ
ОБЛАСНИЙ
ТИЖНЕВИК —
ДЛЯ ВСІХ,
ХТО ДУХОМ
МОЛОДИЙ

ЗАСНОВНИК:
трудоий колектив
**ТОВ «Редакція
Чернігівської
обласної молодіжної
газети «ГАРТ»**

Редактор
Дмитро ІВАНОВ

**Відповідальний
секретар**
Валентина ЄВТУШЕНКО

**Комп'ютерний набір
та верстка:**
Валентин КОВАЛЬОВ,
Діна САПОН,
Марина САПОН

Коректор
Катерина ПЕТРЕНКО

Черговий редактор
Катерина ДРОЗДОВА

ДЗВОНІТЬ:

Приймальня -
**67-87-79,
098-741-88-51**

Відповідальний
секретар -
67-79-37

Відділ реклами -
067-916-78-89,
e-mail:
reklamagart@gmail.com

ПИШІТЬ:

Редакція газети
«ГАРТ»,
пр. Перемоги, 62,
м. Чернігів,
14000
INTERNET E-mail:
gazgart@gmail.com

Ідентифікатор медіа

R30-01061

Свідчення
ЧГ № 664-313 ПР
від 04.03.19 р.
Зам. 31
Індекс — 61429
Обсяг: 3 др. аркуші
Тираж 19499

• Редакція не завжди
поділяє позиції авторів
публікацій під
рубриками «Точка зору»,
«Актуально», «Позиція»,
«Політика», «Вибори»,
«Реклама» та «Фінанси».
Відповідальність за
достовірність фактів, інших
даних несуть автори цих
публікацій та рекламодавці.
Шановні читачі!
**Будьте уважні, читайте ці
матеріали! Не довіряйте
сумнівним пропозиціям!**

**Видавець — ТОВ
«Редакція Чернігівської
обласної молодіжної
газети «Гарт».**
Газету видрукувано
ПАТ «Поліграфічно-
видавничий комплекс
«Десна», м. Чернігів,
пр-т Перемоги, 62.

Автогазозаправку знесуть

Автомобільний газозаправний пункт на вулиці Незалежності, 16 у Чернігові таки знесуть — відповідне рішення 15 липня прийняв Господарський суд Чернігівської обласної. Боротьба місцевих мешканців за це тривала понад п'ять років.

Нагадаємо: рішенням Чернігівської міської ради від 26 жовтня 2017 року комунальному підприємству «Паркування та ринок» було затверджено технічну документацію і надано в постійне користування земельну ділянку площею 0,24 га на вулиці Незалежності для будівництва й обслуговування будівель торгівлі (розміщення автостоянки з об'єктами інфраструктури і сервісу). Та вже наступного року рішенням виконкому для згаданого КП були затверджені й надані містобудівні умови і обмеження забудови цієї земельної ділянки вже для іншого об'єкта — автомобільного газозаправного пункту. Самі роботи почалися лише в липні 2020 року, і місцеві мешканці зразу ж виступили проти цього:

— При плануванні забудови автогазозаправки були проігноровані наші законні

права та інтереси. Буквально за сто метрів від цієї ділянки — багатоповерхівки, неподалік — супермаркет, зупинка громадського транспорту, дитячий майданчик, зона відпочинку. Ну хіба це місце для заправки? Та й у нашому мікрорайоні вже є кілька заправок. Величезних черг на них не спостерігається. То навіщо тут іще одна? Через чиюсь вигоду хочуть затруті сотні людей!

Потім були акції протесту, петиції і суди. На жаль, місцеві правові інстанції людей не підтримали. Справа дійшла аж до Верховного Суду України. Саме там у жовтні 2022 року і вирішилася доля масанівського АГЗП. Суд ухвалив рішення на користь

місцевих мешканців: «Визнати протиправним і скасувати рішення Державної архітектурно-будівельної інспекції України про видачу дозволу на виконання будівельних робіт від 4 червня 2020 року, виданого КП «Паркування та ринок» Чернігівської міської ради з будівництва АГЗП на вулиці Незалежності, 16 в місті Чернігові на земельній ділянці з кадастровим номером 7410100000:01:010:0118».

Люди відсвяткували перемогу, проте майже добудований АГЗП залишився на місці. Огорожа, приміщення охоронця, резервуари, колонки — усе це три роки муляло очі містянам, які боялися, що призначення цього місця можуть знову змінити і горе-

звісну автогазозаправку, яку практично добудували, таки почнуть експлуатувати. Але ці побоювання були марними. Чернігівська окружна прокуратура та Господарський суд Чернігівської обласної зрештою поставили в цій справі крапку.

— Прокурорами Чернігівської окружної прокуратури встановлено, що КП «Паркування та ринок» і суб'єкт господарювання в обхід положень чинного земельного законодавства використали не передбачений законом спосіб набуття суб'єктом господарювання права на забудову спірної земельної ділянки шляхом укладення інвестиційного договору, — пояснили в Чернігівській обласній прокуратурі. — Розміщення автомобільних газозаправних пунктів може здійснюватися виключно на ділянках із цільовим призначенням «землі автомобільного транспорту». Натомість цільове призначення земельної ділянки, на якій побудовано цей АГЗП, — для будівництва та обслуговування будівель торгівлі. За таких обставин невідповідність цільового призначення ділянки експлуатаційному призначенню об'єкта будівництва визначає

все будівництво самочинним, що є підставою для його знесення та звільнення ділянки. З огляду на допущені порушення вимог законодавства і з метою захисту інтересів територіальної громади Чернігова окружною прокуратурою заявлено позовну заяву в інтересах Чернігівської міської ради до суб'єкта господарювання та комунального підприємства про визнання недійсним інвестиційного договору про передачу земельної ділянки під забудову і зобов'язання суб'єкта господарювання знести самочинно побудований автомобільний газозаправний пункт.

У суді позовна заява була задоволена в повному обсязі. У своїх будинкових чатах мешканці мікрорайону вже поділилися радісною новиною і тепер чекають на фізичне очищення земельної ділянки від газозаправних забудов.

— Хто знає, можливо, тут збираються звести ще одну багатоповерхівку, тому зараз і розчищають територію, — кажуть вони. — Ми не проти будинку. Все краще, ніж дихати газовими випарками.

Катерина ДРОЗДОВА.

Фото Чернігівської обласної прокуратури

—ОГОЛОШЕННЯ—РЕКЛАМА—

Адвокат. Правова допомога, юридичний супровід, захист і представництво інтересів у судових, державних та інших органах. Упорядкування документів правового характеру. Св-во ППЗД серії ПН №000890 від 06.03.2020 НААУ. Тел. 067-460-91-10.

Вікна та двері. Найнижчі ціни. Забір, доставка та встановлення. 10 років гарантії. Тел.: 098-825-45-50, 093-440-74-74.

Вікна, двері. Гарантована знижка пенсіонерам. Багаторічний досвід роботи. Робимо швидко і якісно. Двері вхідні різних видів. Тел.: 095-504-48-68, 097-100-03-80.

Металопластикові вікна та двері від виробника. Виготовлення та монтаж. Відливи, підвіконня. Москитні сітки в подарунок! Безкоштовний замір та доставка. Гарантія 10 років! Тел.: 098-00-94-394.

Пластикові Вікна та Двері. Найнижчі ціни! Швидко та якісно! Двері вхідні різних видів. Висока тепло- та шумоізоляція! Безпосередньо від виробника. Тел.: 067-12-12-800.

* Продаємо та доставляємо дрова у всіх іх видах. Завжди в наявності дрова по 2 метри, пиляні та рубані. Породи дуб, граб, акація, береза, вільха, сосна, осика. Тел. 095-602-90-11, 068-680-81-38.

* Загублене свідоцтво про право на спадщину за заповітом, видане державним нотаріусом Другої чернігівської державної нотаріальної контори Репех С.О. 11 жовтня 2017 року на ім'я Юрія Івановича Ремезя, вважати недійсним.

* Вкрадене службове посвідчення прикордонника, видане на ім'я Віталія Ігоревича Вершняка, вважати недійсним.

Буріння свердловин цілий рік. Роботи під ключ. Тел.: 098-049-49-39, 066-476-44-49, 093-150-32-32. Сергій.

Буріння свердловин на воду під ключ цілий рік. Тел.: 093-750-28-64.

Продам запчастини на «Москвич», «Волгу» і «Жигулі». Недорого. Тел.: 098-412-90-18; 063-59-48-741.

Куплю «Москвичі», «Волги», «Запорожці» в будь-якому технічному стані, можна не на ходу. Тел.: 093-811-90-07; 063-594-87-41.

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА РІШЕННЯ

(двадцять четверта сесія восьмого скликання)

18 липня 2025 року
м. Чернігів

№ 7-24/VIII

Про внесення змін до Методики розрахунку та порядку використання плати за оренду майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області, затвердженої рішенням обласної ради від 10 лютого 2023 року № 17-13/VIII

З метою підвищення ефективності використання майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області, для врегулювання правових та організаційних відносин, пов'язаних з орендою майна, відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна», пункту 10 Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану», керуючись статтею 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада вирішила:

1. Внести зміни до Методики розрахунку та порядку використання плати за оренду майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області, затвердженої рішенням обласної ради від 10 лютого 2023 року № 17-13/VIII, в такій редакції:
 - 1.1. У розділі 2. «Орендна плата» включити пункт 2.5.
 - 1.2. Пункти 2.6.-2.11. розділу 2. «Орендна плата» вважати відповідно пунктами 2.5.-2.10.
2. Управлінню комунального майна Чернігівської обласної ради забезпечити в десятиденний строк оприлюднення рішення у Чернігівському обласному тижневику «Гарт» за рахунок коштів загального фонду управління.
3. Встановити, що рішення набирає чинності з дня його оприлюднення.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань управління та розпорядження об'єктами комунальної власності.

Голова обласної ради

Олена ДМИТРЕНКО

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО

ЗАПРОШУЄ вас здобути другий рівень вищої освіти — магістерський та пропонує освітні послуги з оптимальним співвідношенням **ЦІНА – ЯКІСТЬ**

Бажаєте здобути глибші знання у сфері психології? Мрієте поєднувати навчання з роботою? Ми відкриваємо набір на очно-дистанційну форму навчання за спеціальністю С4 «Психологія»!

Наша МАГІСТРАТУРА— ваш життєвий успіх!

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА:

Психологія в педагогічній освіті, спеціальність С4 «Психологія»
Галузі знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація».
Кількість навчальних годин: 2700 (90 кредитів).
Форма навчання: очно-дистанційна.
Термін навчання: 1,4 року.
Фінансова основа навчання: контрактна.
Вартість за весь період навчання: 43000 грн.
Відповідно до Договору «Про надання освітніх послуг» оплату можна здійснювати по семестрово або помісячно.

ЩО ВИ ОТРИМАЄТЕ:

- сучасну психологічну освіту, орієнтовану на практику;
 - зручний графік занять (поєднання очної та дистанційної форми);
 - досвідчених викладачів і підтримку наставників;
 - можливість реалізовувати себе у професійній сфері вже під час навчання.
- До вступу запрошуються педагоги, випускники бакалаврату, психологи-практики та всі, хто прагне професійного розвитку у сфері психології.

ВИПУСКНИКИ МАТИМУТЬ ШИРОКІ МОЖЛИВОСТІ ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ І ЗМОЖУТЬ ПРАЦЮВАТИ В:

- ▲ системі надання соціально-психологічної допомоги населенню;
- ▲ системі психологічних служб;
- ▲ закладах освіти всіх типів;
- ▲ органах державної виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- ▲ підрозділах пенітенціарної служби Міністерства юстиції України тощо.

ІНФОРМАЦІЯ АБІТУРІЕНТУ:

Із правилами прийому та порядком подання документів на участь у конкурсному відборі можна ознайомитись на сайті ЧОІППО імені К.Д. Ушинського в розділі «Вступна кампанія 2025» (https://choippo.edu.ua/?page_id=49126).

Вступні випробування (замість ЄВІ, ЄФВВ):

- «Психологія та педагогіка» (фаховий іспит)
- «Іноземна мова» (співбесіда) (англійська мова/німецька/французька)

В інституті створені сучасні аудиторії та тренінгові кімнати, обладнані всім необхідним для комфортного навчання.

Навчальний процес забезпечують кваліфіковані викладачі — доктори та кандидати наук у галузі психології та педагогіки.

Ураховуватимуться індивідуальні потреби кожного студента, можливий гнучкий графік навчального процесу.

Телефони для довідок: +380962278794; +380666378988.

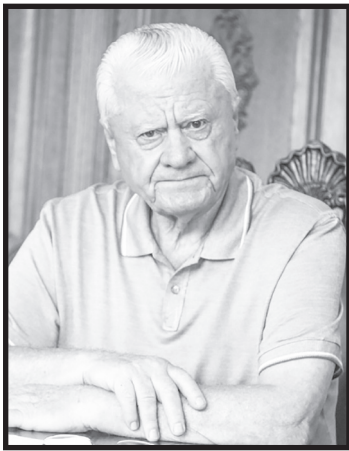
Навчайся в ритмі свого життя — обирай очно-дистанційний формат — долучайся до спільноти майбутніх психологів !!!

Не стало Леоніда Яковишина

26 липня помер Герой України, почесний громадянин Чернігівщини, директор ТОВ «Земля і Воля», відомий на Бобровиччині меценат Леонід Яковишин. Це сталося в Національному науковому центрі хірургії та трансплантології імені Шалімова, де він проходив лікування.

Народився Леонід Яковишин 19 травня 1939 року в селі Козятин Вінницької області. У 1961 році закінчив Уманський сільськогосподарський інститут й отримав фах агронома, а пізніше (у 1984-му) здобув науковий ступінь кандидата економічних наук. Тема його дисертації — «Інтенсифікація виробництва картоплі та основні шляхи підвищення її економічної ефективності (на досвіді Чернігівської області)».

Із 1961 до 1965 року Леонід Григорович працював агрономом і старшим агрономом у різних підприємствах. У 1966 році його призначили начальником Костопільського районного управління сільського господарства Рівненської

області, у 1970-му — директором Бобровицького радгоспу-технікуму. А в 1995 році на базі цього радгоспу-технікуму було створене ТОВ «Земля і воля» і він став його генеральним директором.

Із березня 1990 року до квітня 1994-го Леонід Яковишин був народним депутатом України, потім радником в.о. прем'єр-міністра України Юхима Звягільського, прем'єр-міністра України Віталія Масола та позаштатним радником першого заступника голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка.

Почесне звання Героя України Леонідові Григоровичу присвоїли

за визначні особисті заслуги перед Україною в розвитку агропромислового комплексу, досягнення високих виробничих показників та багаторічну самовіддану працю.

Сумуємо і висловлюємо співчуття рідним та близьким покійного.

Катерина ОГІЄНКО.

Фото з Інтернету

Не судилося...

Це сталося 12 квітня 2022 року в Маріуполі (там 40-річний прикордонник Володимир Грищенко проходив службу). На той час металургійний комбінат імені Ілліча, на якому він разом з іншими нашими військовими тримав оборону, був оточений із трьох боків і постійно піддавався ударам ворожої авіації та артилерії.

Тетяна Іванівна жила надією. Вірила, що син витримає всі виклики. Адже його так просто не зламати: за плечима — строкова, АТО, прикордонна служба. Сподівалася: Володя буде опорою в старості і немочі, адже вона — на групі.

Коли в січні 2024-го надійшло повідомлення, що його везуть на обмін полоненими, разом із матір'ю Володимира раділо все село.

— Вимолила-таки, — казали люди.

Але зустрітися їм не судилося. «Внаслідок збиття літака 24 січня 2024 року Володимир загинув в авіакатастрофі», — повідомляють про причину в Сновській міськраді.

Катастрофи російський військово-транспортний літак Іл-76 зазнав у белгородській області. Міністерство оборони росії тоді повідомило, що літак перевозив українських військовополонених за маршрутом чкаловський (московська область) — белгород і близько 11.15 за місцевим часом був збитий двома ракетами, випущеними із зенітного ракетного комплексу.

Поховали Володимира Грищенка тільки цього річного 27 липня — в селі Сновське, де мешкає його сестра Ірина. Власної сім'ї у військового не було.

Марія ІСАЧЕНКО.

Фото із соцмереж

Сафарі на лоша?

Інформація про те, що в Менській громаді виявлено мертве півторамісячне жереб'я з вогнепальним пораненням, надійшла до поліції у п'ятницю, 25 липня. Господарі знайшли його на лузі неподалік Десни. Там на прив'язі паслася їхня кобила. Лоша було поряд із нею.

Власники — подружжя пенсіонерів із Києва, що оселилось у крихтіному (нема й десяти людей) селі Луки Лісківського старостинського округу незадовго до повномасштабного вторгнення.

— Сподобалися наші місця — купили хату і живуть. Люди дуже порядні й милосердні. Пригадую, як вони цілу зиму доглядали лелеку, що чомусь не полетів у вирій. Завжди купували йому смаколики в магазині, — розказує староста Олена Стародуб.

Найближчий магазин від Лук неблизько: 5 км — до мосту через Десну, далі ще більш ніж 10 км — до Максаків. І хоч кияни мають легковика, нерідко їздять по покупки або до церкви своєю кобилою. Раділи, коли в неї з'явилася маля. Тепер тяжко переживають його втрату.

Хто й навіщо застрелив лоша, не відомо. За не підтвердженими даними (адже слідство ще ведеться: правоохоронці встановлюють причетних до злочину осіб), постріли були здійснені з автомобіля. Схоже, хтось влаштував собі місцеве сафарі.

Кримінальне провадження відкрите за ст. 299 Кримінального кодексу України (жорстоке поводження з тваринами). Санкція статті — обмеження волі на термін від одного до трьох років або позбавлення волі на термін від двох до трьох років.

Марія ІСАЧЕНКО

Замість доказів — газети

Офіс Генерального прокурора повідомив про підозру заступнику керівника однієї з окружних прокуратур Чернігівської області. Його звинувачують в організації викрадення особливо важливих документів шляхом їхньої підробки.

Під час розслідування факту заволодіння державними землями сільськогосподар-

ського призначення посадовцями одного з найбільших агрохолдингів в області цей прокурор викрав матеріали кримінального провадження.

— Упродовж 2023-2024 років він надавав слідчим та дізнавачам райвідділу поліції усні вказівки провести виїмки в нотаріусів і контролюючих органів оригіналів усіх до-

кументів щодо приватизації та відчуження земельних ділянок. У результаті замість десятки великих коробок із документами на експертизу доїхала... коробка з газетами та журналами, що передплачувались окружною прокуратурою, де він працював. А щоб приховати викрадення документації, зі спілником він підробив супровідний лист,

який підтверджував нібито перебування матеріалів в експертній установі, — пояснили в Офісі Генерального прокурора.

Щодо звинуваченого вже скеровано клопотання про обрання запобіжного заходу. Досудове розслідування у кримінальному провадженні здійснюватиме ДБР.

Катерина ОГІЄНКО

Ломако: «Сигнал тривоги, підтримка бізнесу, укриття — питання, які дійсно турбують чернігівців»

Під час останньої сесії Чернігівської міської ради депутати не спромоглися розглянути низку важливих питань для Чернігова та його мешканців. Усе через те, що домовилися голосувати лише ті питання, які вже були узгоджені. Із критикою такого підходу виступив лідер «УДАРу» на Чернігівщині Олександр Ломако.

«Ми мали б розглянути питання, які дійсно турбують

чернігівців: підтримка місцевого бізнесу, земельні питання підприємців, які місяцями не можуть отримати дозвільних документів, питання укриттів. Також потрібно змусити військову адміністрацію відкоригувати звуковий сигнал повітряної тривоги, — говорить Олександр Ломако. — Також було б правильно звернутися до Верховної Ради з вимогою якомога швидше відновити незалежність антикорупційних органів. Це питання принципове для всієї країни».

Попри обмежений порядок денний, депутати змогли ухвалити кілька рішень. Серед них — надання податкових пільг для військових, вирішення земельних питань для чернігівців, які втратили житло (в рамках програми «єВідновлення»), а також низка технічних рішень.

Сесія Чернігівської міськради відбулася 25 липня, але значна частина питань, важливих для громади, так і не була розглянута.

Чернігівські тролейбуси вже у Хмельницькому

На вулиці Хмельницького виїхали нові тролейбуси, виготовлені Чернігівським автозаводом.

Нагадаємо: в липні минулого року хмельницьке КП «Електро-транс» підписало угоду з Чернігівським автозаводом і ТОВ «Політехсервіс» на виготовлення 44 тролейбусів, вісім із яких мають бути обладнані батареєю живлення, що дозволяє їм проїжджати до 20 кілометрів без контактної мережі.

— Це низькопідлогові тролейбуси із системою відеоспостереження в салоні і зовні, тепловою кнопкою на дверях, моніторами, якісною звуковою апаратурою (внутрішньою і зовнішньою), Wi-Fi, USB-портами для заряджання гаджетів під час руху, системою кондиціонування і в кабіні водія, і в салоні, з місцями для крісел колісних і дитячих візків та місцем для собаки-поводиря, — розповів голова Хмельницької міської ради Олександр Симчишин. — Наступну партію — ще 10 таких тролейбусів — ми очікуємо на День міста (27 вересня. — Авт.). Остання партія має надійти в

березні 2026 року. А перша партія тролейбусів уже працює на маршрутах, ми збираємо зауваження та пропозиції від водіїв і передаємо виробнику.

Тролейбуси вже вийшли на маршрути

За попередні роки у Хмельницькому вже придбали 42 нових тролейбуси (в тому числі і чернігівського виробництва). А завдяки придбанню ще 44-х тролейбусний парк цього міста оновиться на більш ніж 90%. От би й Чернігівська міськрада знайшла кошти для оновлення нашого парку тролейбусів.

Катерина ДРОЗДОВА.

Фото Хмельницької міської ради

ПОГОДА		1/8	2/8	3/8	4/8	5/8	6/8	7/8	8/8
		ПТ	СБ	НД	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ
Температура, °C	Опади					дощ	дощ	дощ	дощ
	вдень	+24	+25	+27	+28	+28	+22	+20	+21
Напрямок вітру	вночі	+15	+15	+16	+17	+16	+17	+14	+13
		Півн.-захід.	Захід.	Півд.-схід.	Півн.-схід.	Півд.-схід.	Півд.-захід.	Півд.-захід.	Захід.

ЧЕРГОВА ЧАСТИНА З 23 ДО 29 ЛИПНЯ

За даними ДСНС, у Чернігівській області за тиждень сталося 22 пожежі, 2 людини потонуло.

Російськими військами здійснено 123 обстріли 24 населених пунктів Чернігівщини. Внаслідок ворожих обстрілів пошкоджено 6 будинків.

Стратегічне планування в дії: громадам дали додатковий час

ЩО ТАКЕ КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ (КППР) І ЧОМУ ВІН ВАЖЛИВИЙ ДЛЯ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ, РОЗПОВІЛИ В ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»

Верховна Рада ухвалила важливі зміни, які стосуються просторового розвитку територіальних громад. Головна мета — дати громадам більше часу для підготовки стратегічних документів і забезпечити якісне планування, що враховує реальні потреби людей. Документ особливо актуальний в умовах війни, коли громади перебувають у різних безпекових ситуаціях.

У партії «Слуга Народу» розповіли, що для тилкових громад запроваджується новий перехідний період — до 1 січня 2028 року, а для прифронтових — до трьох років після завершення воєнного стану.

ЩО ТАКЕ КППР І ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО

У партії «Слуга Народу» пояснили, що комплексний план просторового розвитку — це документ, який одночасно є і містобудівною документацією, і документацією із землеустрою на рівні громади. КППР поділяє територію громади на функціональні зони: землі під житлову забудову та землі промислово-

го, рекреаційного призначення та ін. Водночас громада визначає, які території будуть пріоритетними для інвестицій і створення робочих місць, які — для розвитку соціальної інфраструктури (будівництва шкіл, лікарень тощо), а які необхідно берегти для збереження біологічного різноманіття.

«Успішна громада — це громада, яка планує наперед і враховує інтереси кожного мешканця», — партія «Слуга Народу».

Для створення КППР громаді спочатку потрібно зібрати багато інформації: про кількість населення, погоду, хто чим володіє, важливі об'єкти тощо. Потім цю інформацію аналізують і тільки після цього пропонують рішення для плану. Комплексний план просторового розвитку охоплює всю територію громади і не має терміну дії, проте дуже гнучкий, адже зміни можна вносити щороку. І саме ця документація визначатиме, де будуть споруджуватись дитсадок, школа або житло, де розвиватиметься промисловість, а де природні парки.

«Комплексне планування — це запорука прозорого й ефективного управління простором. Це документ, який дає змогу уникнути самобудів, корупційних схем і хаотичної забудови», — пояснює очільниця партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

ЧОМУ ГРОМАДАМ ДАЛИ БІЛЬШЕ ЧАСУ

У партії «Слуга Народу» розповіли, що в умовах війни не всі українські територіальні громади можуть приступити до розробки цього стратегічного планувального документа. Тому дію закону, який передбачав обов'язковість для громад КППР із 1 січня 2025 року, було вирішено перенести.

«Це рішення було сформоване під час Конгресових слухань при Офісі Президента України, до яких долучились понад 1700 учасників: народних депутатів, міністрів, представників громад, ОВА, обласних рад, експертів та інших. Ми розуміємо, що умови, в яких нині живуть наші громади, суттєво відрізняються. Для тилкових у пріоритеті відновлення. Для прифронтових — насамперед боротьба за своє існування», — зазначила Олена Шуляк.

БІЛЬШЕ БЮДЖЕТУ Й МЕНШЕ ХАОСУ

У партії «Слуга Народу» розповіли, що майже третина українських територіальних громад уже працює над розробкою комплексних планів просторового розвитку. Це відкриває нові можливості для автоматизації та прозорості всіх процесів. До того ж громади, які матимуть затверджений КППР, матимуть перевагу при розподілі фінансування — як із державного бюджету, так

«Просторовий розвиток — це не про папери, а про дороги, школи, робочі місця і безпечне середовище для життя», — очільниця партії «Слуга Народу» Олена Шуляк.

і від міжнародних партнерів. А це означає більше шансів на відновлення та розвиток інфраструктури. У політсилі прогнозують, що після створення і реалізації КППР доходи місцевих бюджетів можуть зрости на 10-20%.

«Зараз 495 громад із 1469 уже створюють свої комплексні плани просторового розвитку. Більше того, у новому законодавстві також передбачили, що наявність КППР є перевагою

при розгляді питань щодо фінансування відновлення громади та розвитку інфраструктури за рахунок бюджетних коштів або коштом міжнародної фінансової допомоги», — акцентувала Олена Шуляк.

ІНСТРУМЕНТИ ДОСТУПНІ ВЖЕ ЗАРАЗ

У «Служі Народу» нагадали, що на сьогодні для оптимізації процесу створення комплексного плану просторового розвитку пропонується зразу два інструменти. Це містобудівний кадастр державного рівня, який уже почав працювати, а також програми комплексного відновлення (ПКВ), дані з яких можуть стати основою планів просторового розвитку.

«Комплексні плани просторового розвитку означають створення якісної містобудівної документації. А це фактичний знак «стоп» різним видам рейдерства, появі незаконних довгобудів, самобудів і різних схем у сфері містобудування. До того ж якісна містобудівна документація зрештою означатиме збільшення надходжень до місцевих бюджетів. А це вже вагома перевага для ОМС», — резюмувала Олена Шуляк.

Їдальню ремонтують, укриття споруджують з нуля

У Тупичівському ліцеї (Городнянщина) повним ходом ідуть будівельні роботи. Їх планують завершити до 1 вересня: учнів, що повернуться після канікул, чекає приємний сюрприз — навчання буде очним.

Сергій Свириденко (в центрі) із колегами

— Проект із реконструкції харчоблока реалізується в рамках реформи шкільного харчування. Його готовність станом на сьогодні — приблизно 60 відсотків, — розповів 39-річний очільник навчального закладу (став ним два роки тому) Сергій Свириденко.

Ліцей майже вдвічі старший за директора — його збудували в 1950-х замість спаленої фа-

шистами школи. Їдальня — в окремому пристосованому приміщенні, частина якого — ще «панська» — зведена в позаминулому столітті. На щастя, подана сільською радою заявка на оновлення їдальні була відібрана для реалізації. Зо-

Роботи з оновлення їдальні почалися минулорічного листопада. На запитання, як у цей час забезпечували харчуванням учнів початкових класів, директор каже:

— Виручив дитсадок. Він — по суті сусідству з ліцеєм. Там виділили місце і для приготування страв для наших наймолодших школярів, і для обідньої зали.

Укриття в ліцеї було, але всього на 50 місць. А учнів — понад дві сотні. І майже 30 педагогів. Сільрада надала ще одне — на 150 місць.

Через недостатню кількість обладнаних укриттів діти навчалися у змішаному форматі, — продовжує Сергій Свириденко. — Тож для забезпечення якісної, сучасної і доступної загальної середньої освіти сільрада подала ще одну заявку — на будівництво споруди подвійного призначення із захисними властивостями протирадіаційного укриття. Цю заявку теж відібрали.

Відбір здійснювала комісія Міністерства освіти і науки через цифрову платформу DREAM. Однією з умов

на попередженні появи можливих ризиків. — Авт.). Для дітей забезпечені вимоги інклюзії, які є дуже актуальними на сьогодні. Дуже багато нового обладнання, — додає голова громади Лариса Шовкова.

Роботи з оновлення їдальні почалися минулорічного листопада. На запитання, як у цей час забезпечували харчуванням учнів початкових класів, директор каже:

— Виручив дитсадок. Він — по суті сусідству з ліцеєм. Там виділили місце і для приготування страв для наших наймолодших школярів, і для обідньої зали.

Укриття в ліцеї було, але всього на 50 місць. А учнів — понад дві сотні. І майже 30 педагогів. Сільрада надала ще одне — на 150 місць.

Через недостатню кількість обладнаних укриттів діти навчалися у змішаному форматі, — продовжує Сергій Свириденко. — Тож для забезпечення якісної, сучасної і доступної загальної середньої освіти сільрада подала ще одну заявку — на будівництво споруди подвійного призначення із захисними властивостями протирадіаційного укриття. Цю заявку теж відібрали.

Відбір здійснювала комісія Міністерства освіти і науки через цифрову платформу DREAM. Однією з умов

У їдальню тривають ремонтні роботи

отримання субвенції було підтвердження співфінансування з місцевого бюджету.

— Виходить, вашому ліцею пощастило двічі.

— Так і є. На сьогодні проєкт спорудження укриття реалізовано на 57 відсотків. Воно буде на 150 місць.

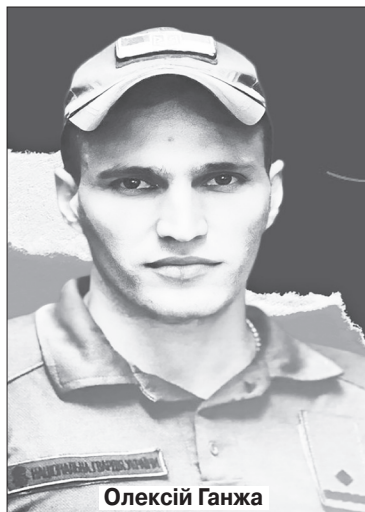
Реконструкція харчоблока і будівництво укриття здійснюються з урахуванням стандартів безбар'єрності. Це стало можливим завдяки коштам державної субвенції та бюджету громади.

«На реконструкцію харчоблока з державного бюджету виділено майже 7 млн грн і майже 2 млн — з місцевого. Субвенція з державного бюджету на будівництво укриття — близько 23 млн грн, співфінансування з місцевого бюджету передбачене в сумі понад 4 млн грн», — ідеться на офіційному сайті Чернігівської ОДА.

Марія ІСАЧЕНКО,

с. Тупичів на Городнянщині.

Фото з альбому Сергія Свириденка

Олексій Ганжа

Присвятила зятю

— Десять місяців тому ворог відібрав батька в сина, чоловіка у дружини, дитину в батьків. І досі не можу змиритися, що його немає з нами. Біль я вилила віршами на папір, — сказала на презентації своєї поетичної збірки «Мій вертоград» самолюбна поетеса з Нехаївки, що на Коропщині, Світлана Милько, пояснюючи, чому присвятила книгу зятю — захиснику країни Олексієві Ганжі.

Олексій був кадровим військовим — у 2017 році закінчив Національну академію Національної гвардії України (в Харкові). Перед повномасштабним вторгненням служив у Чернігові — був начальником секції бойової підготовки. Із 24 лютого 2022 року разом із побратимами із 27-го окремого полку НГУ захищав Чернігів. Загинув 14 вересня 2024-го під час виконання бойового завдання у прикордонному районі області:

ворожий FPV-дрон влучив в автомобіль, у якому їхала група швидкого реагування. На момент загибелі Олексій був командиром зведеного підрозділу полку. По смертю захиснику присвоїли звання підполковника.

У 28-річного воїна залишилися батьки, молодший брат, дружина Ангеліна і син Максим — коли не стало батька, йому було всього 5 років.

Після загибелі чоловіка Ангеліна почала ще більше допомагати військовим — особливо побратимам Олексія: волонтерство стало для неї своєрідним рятувальним кругом. Робить це й зараз.

Кошти, зібрані під час презентації книги (7800 грн), теж пішли на допомогу захисникам — на них заготовили матеріал для маскувальних сіток.

Марія ІСАЧЕНКО.
Фото із соцмереж

Світлана Милько з дочкою Ангеліною на презентації

Брати на війні

БРАТИ загинули в один день

— Дмитро і Олександр Камишні. Корюківчани. Брати. Воїни. Справжні чоловіки. Дбайливі сім'яни. Гідні сини батьків і України. 24 лютого 2022-го разом стали на захист рідної землі. Разом служили, обороняли Чернігів. Разом і загинули — восени 2023 року. На Луганщині, — розповідає про захисників начальник Корюківської РВА Павло Мірошниченко. Недавно він вручив родинам Героїв медалі «За оборону Чернігова», якими брати нагороджені по смертю.

Нагороду старшого — Дмитра — отримала його дружина Наталя. Їй 34, йому було 46. Доля подарувала їм тільки 5 спільних років. Обоє почали все з чистого аркуша, залишивши в минулому розчарування від своїх колишніх подружніх життів. Кохали одне одного і душі не чули в Софійці — Наталіній дочці від першого шлюбу.

— Це були щасливі роки. Діма робив усе, щоб порадувати своїх дівчат, — згадують друзі родини. Багато хто пам'ятає, як він у 2022-му, перебуваючи в ЗСУ, приїхав привітати дочку з днем народження.

Він у Софійки 13 квітня. І хоч Дмитро служив тоді на Чернігівщині, отримати навіть коротку відпустку було непросто. Її надавали хіба що з якогось надзвичайного приводу. А тут — просто день народження дитини. Навіть не ювілейний. Та Дмитро якось зумів вилопотати кілька годин, щоб наживо привітати свою іменинницю. Більшість часу провів у дорозі. Тож не встиг приїхати, як уже мав прощатися. Але скільки радості було в дівчинки, скільки гордості!

Зараз Софійці 10, у неї попереду ще багато свят і дат, але той день народження вона навряд чи колись забуде.

— Таким він був увесь — найкращим, справжнім, — говорить про чоловіка Наталя.

Після школи Дмитро вивчився на водія. Не мріяв ні про що особливе — аби тільки в його родині, у мамі все було добре. Це був його світ, його тиха гавань. На пер-

Дмитро, Наталя і Софійка

ший погляд звичайний хлопець. Та саме такі і стають першими на захист країни, коли над нею нависає біда. Дмитро зробив це і в 2015-му, і в 2022-му, у перший день повномасштабного вторгнення — разом із молодшим братом Олександром.

Різниця між ними — 5 років. Та багато хто її не відчував, бо хлопці були як близнюки. Закінчили одну школу (№1 у Корюківці), відслужили строкову, були в АТО (воювали на території Луганської і Донецької областей), потім працювали на місцевій фабриці технічних паперів.

Правда, в особистому житті Олександрові пощастило з першого разу. Свою Альону він зустрів у 22 (вона — на 2 роки молодша) — на роботі: Саша працював водієм і ремонтником побутових приладів у ПП «Нековаль», Альона влаштувалася туди продавцем. Стверджував: одразу зрозумів, що саме з нею хоче бути «в радості і в печалі, в багатстві і в бідності».

Весілля було через 2 роки. Народився Марк.

— Він з дитинства хотів у всьому бути схожим на батька. Завжди

разом щось майстрували, ремонтували наше житло. Купили його не в найкращому стані — на яке вже вистачило грошей (пізніше Саша перейшов на більш оплачувану роботу — в АТ «Слов'янські шпалери — КФТП», працював машиністом шпалерно-друкувальної машини. Але той, хто відкладав на квартиру із самих тільки зарплат, знає, як не просто назбирати потрібну суму. — Авт.). У вільні ж хвилини мої хлопці найчастіше змагалися, хто швидше збере кубок Рубіка, — згадує Альона. — Вони були нерозлийвода.

Батькову нагороду отримував Марк.

«За оборону Чернігова» — це вже друга посмертна. Першою, продовжує моя співрозмовниця, був орден «За мужність» II ступеня. Його родина отримала минулого року. А за час військової служби Олександр Камишний був нагороджений орденом «За мужність III ступеня», медалями «За оборону м. Дебальцево», «За оборону рідної держави», «За сумлінну службу».

Маркові вже 17. Щойно закінчив школу.

Олександр і Альона

Тато не зміг провести його до першого класу — був в АТО. Без тата пішла до школи (у вересні 2022-го) і дочка Камишних Каміла: Олександр тоді теж воював на Сході. Не судилося батькові вітати сина і на випускному.

— Саша і Діма служили на Луганщині в одному підрозділі. І загинули не просто в один день, а в одну мить. Це сталося 2 жовтня 2023-го. Пізніше побратими розповіли, що хлопці відчергували на позиції і пішли відпочивати. І в цей час прилетіло прямо в їхній бліндаж. Військові зібрали останки, — плаче Альона.

По синів (після проведення експертиз) у Дніпро їздила мама — Раїса Дмитрівна. Зараз їй 71 рік. Вона й досі не відійшла від потрясіння — коли винесли два пронумеровані пакети з тим, що залишилося від її хлопчиків. Зрозуміло, ховали їх у закритих трунах.

— У Сашину поклали кубик Рубіка, — продовжує згорьована дружина.

Каже: не бачила чоловіка мертвим, тому й досі не може повірити, що його більше немає. І постійно прокручує в пам'яті останню зустріч із коханим:

— Вона була 2 серпня 2023 року. Саша приїхав на кілька годин — забрати «на службу» нашої «Москвича» і тепловізор. Гроші на нього зібрали земляки.

Ми не знали, коли побачимось знову. Тому хотілося так багато одне одному сказати. Але потрібні слова чомусь не йшли — ні в мене, ні в нього. «Говорили» тільки очі.

— Було якесь важке передчуття?

— Перед цим я загубила обручку — коли їздила з дітьми до куми в Київку. Дуже переживала, бо це ж погана прикмета. Але саме того дня, коли приїхав Саша, кума зателефонувала і сказала, що обручка знайшлася. Усе начебто стало на свої місця.

Звичайно, була тривога, адже чоловік їхав на передову. Та це здавалося природним. Саша обійняв мене, Марка, взяв на руки Камілу — сказав, що хоч і їде, проте завжди буде з нами.

За тиждень після цього в Камілі був день народження (виповнилося 7 років). Принесли великий торт, який тато замовив для своєї принцеси. І цілий оберемок квітів.

Пізніше — на річницю весілля — Альона отримала попередньо замовлений чоловіком букет троянд із запискою: «Кохана, не хвилюйся, я скоро повернуся».

— Ми одружилися 2 вересня. Це була дуже радісна дата. Але потім «двійка» приносила лише сум. 2 серпня ми востаннє бачилися наживо. 2 жовтня Саша загинув. 2 грудня його і Діму поховали. Я вже боюся цієї цифри, — каже Альона.

Коли стає особливо важко, вона подумки звертається по підтримку до чоловіка. Його фото — на столі в їхній оселі. А неподалік дому — на Алеї Героїв — його портрет.

— Він і зараз поряд з нами. Як і обіцяв.

Марія ІСАЧЕНКО,
м. Корюківка.
Фото з альбомів
родини Камишних

У Чернігові діє «Леґіон» — оздоровчий центр реабілітації та адаптації військових, ветеранів і членів їхніх родин. Тут кожен знайде підтримку і розуміння. Адже засновник «Леґіону» — 55-річний чернігівець Олександр Бабіч — не лише психолог із більш ніж 20-річним досвідом роботи, а й учасник бойових дій, ветеран війни, який після звільнення з лав ЗСУ пройшов нелегку адаптацію до цивільного життя.

ПОЗИВНИЙ ДОК

У його кабінеті на Кільцевій, 16 — прапори з підписами «Доку на згадку». Та й сам Олександр у футболці і штанах кольору хакі виглядає не зовсім так, як хтось може уявляти психолога.

— Це не військова форма, а тактичний одяг, він відносить мене до касти воїнів.

На початку 2015-го Олександр пішов добровольцем на війну, яка тоді ще називалась АТО.

— Коли в Добровольчому батальйоні ОУН мене спитали про псевдо, я довго не думав — Док. Так мене прозвали приятелі по білярду, з якими ми ще до війни збиралися пограти. Потім був такий діалог: «А чому Док?» — «Бо я — психолог». — «То ти розбираєшся в ліках?» — «Так». І мені доручили займатися медикаментами. А після навчання з тактичної медицини я виходив на позиції і як стрілець, і міг надавати допомогу як медик.

Воював я в Писках, у Кримському — під Донецьким аеропортом. Бачив дуже багато страшного, і смертей — теж. Багатьох побратимів поховав... З усіх людей, які мені підписали ці прапори, живих лишилося всього п'ятеро...

Повернувся я з війни у 2017-му із хворобою хребта, пів року лежав у лікарні. Медики давали мало шансів, що я ходитиму. Лише завдяки одному лікарю я з цього виборсався, повернувся до нормального життя. Отримав 2-гу групу інвалідності.

Тоді на власному досвіді Олександр відчув, що військові в цивільному житті мають багато проблем (і фізичних, і психологічних) та потребують допомоги.

— І я мав бажання й можливість їм допомагати. У 2018 році зареєстрував організацію «Леґіон», але тоді вона не запрацювала, бо мене запросили керівником терапевтичної програми в центрі реабілітації для алко- і наркозалежних (у мене в цьому плані великий досвід роботи).

А 24 лютого 2022 року Олександр, навіть попри свою інвалідність, знову пішов на війну.

— Наш Добровольчий батальйон ОУН увійшов до складу 71-ї бригади Десантно-штурмових військ. Отож я зі своїм «здоров'ям» став десантником. Воюва-

Олександр Бабіч

«ЛЕГІОН» — психологічна допомога військовим та їхнім сім'ям

ли ми під Ізюмом. Після того як у мене схопило серце, наприкінці 2022-го ВЛК визнала мене обмежено придатним. А це означає, що ти вже не боєць. І я повернувся додому. Мені знадобилося багато часу, щоб відновитися. Важко було звикати до мирних умов. І я знайшов себе в тому, щоб бути корисним Україні, фронту, хлопцям як психолог, як рівний рівним.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ТА ГРУПОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Після власної реабілітації у 2023 році Олександр знову повернувся до психологічної практики — вже у своєму «Леґіоні».

— Пройшов додаткові навчання. «Клініка лікаря Поповича» і її керівник Дмитро Даниленко, як мій генеральний партнер, безкоштовно надали мені це приміщення для прийому клієнтів. Я став проводити тренінги для родин, чий рідні на війні, й індивідуально консультувати хлопців-військових, які потребують психологічної допомоги. Повністю на волонтерських засадах. І так — до сьогодні. Це моя вдячність і шана тим, хто на передовій віддає своє здоров'я і життя, щоб ми могли жити тут.

Аби продовжувати допомагати безкоштовно й робити це більш якісно, я написав

проект із надання психологічної підтримки ветеранам і членам їхніх родин «Ми поряд» та виграв грант у Фонді Порошенка. У реалізації проекту мені допомагає моя 24-річна дочка Даша. У його рамках ми пропонуємо індивідуальні психологічні консультації — для глибокого опрацювання особистих викликів і групові зустрічі — для обміну досвідом, взаємодопомоги та подолання ізоляції. Можу проводити консультації онлайн, якщо в людей немає змоги приїхати до мене.

— Не кожна людина визнає, що в неї є проблеми з ментальним здоров'ям і час звернутися до фахівця...

— Так, а тим паче військовий, який вважає, що має бути сильним, незламним. Але звернутися до психолога — це не про слабкість, а про мужність!

— То як же рідним умовити своїх бійців?

— М'яко запропонувати, розказати про психолога. Деякі мої клієнти спочатку прийшли з цікавості, бо їм сказали, що є психолог, який і сам ветеран. Вони прийшли подивитися, що ж це за один, і тепер ми з ними працюємо. А недавно я проводив тренінг для ветеранів, який тривав чотири години. На ньому було 11 хлопців. Один із них наприкінці тренінгу сказав: «Я

сьогодні за чотири години дізнався стільки, скільки не дізнався в іншому психолога за три місяці». І ми домовилися, що він ходитиме до мене на терапію.

Військові мені довіряють, бо я для них — СВІЙ. Їм не треба пояснювати мені те чи інше — вони знають, що я це зрозумію, адже сам пережив схоже. І більшість із них стають відвертими, відкритими. Однак я не кажу, що всі психологи мусять мати бойовий досвід. Кожній людині треба знайти СВОГО фахівця.

Я працюю з усіма військовими, незалежно від того, були вони безпосередньо учасниками бойових дій чи служили в тилу. Якщо потрібна допомога і до мене звертаються — я її надаю. Є поняття «первинної травми», коли людина зазнала поранення, контузії тощо, а є «вторинна травма» — коли людина не воювала, але постійно вивозить поранених і загинувших, а це — теж травма, і людина може мати посттравматичний стресовий розлад. До речі, я не лікую ПТСР, а лише визнаю його за допомогою тесту і тоді скеровую людину до психіатра (ПТСР — це його прерогатива). Також можу супроводжувати клієнта нарівні із психіатром.

Я надаю консультації не лише військовим, ветеранам, а й членам їхніх ро-

дин, членам сімей загиблих (із ними пропрацюємо втрату) і членам родин зниклих безвісти (так звана «невизначена втрата» — це чи не найтяжча травма і важка тема для психологів, вона опрацьовується нелегко й нешвидко).

НЕ МОЖНА!

— Як нам, цивільним, підготуватися до повернення з фронту військових, ветеранів і як правильно з ними спілкуватися?

— Ось і я постійно порушую це питання: чому ми з колегами працюємо, щоб адаптувати ветеранів до суспільства, а чому наоми не адаптуємо нашого суспільства до такої кількості ветеранів?..

Я вважаю, що треба проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу на підприємствах, у вишах тощо. Я постійно це роблю. Недавно був у Ніжині в медичному коледжі, в інших навчальних закладах, розповідав про те, як поводитися з військовими. Спілкування з ветераном має бути обережним, із повагою і шаною, зі знанням, що казати і чого не говорити.

Якщо він відповість «Так», то прикласти руку до серця. А якщо вам захочеться його обійняти — теж спитати дозволу на це. Багато хто з військових боїться дотиків.

ПОРАДИ РОДИЧАМ ВІЙСЬКОВИХ

— А як рідні можуть допомогти військовому, який приїхав зі служби додому?

— Зазвичай родичі мені говорять однакове: «Він агресує. Він не такий, яким був». І я відповідаю: «Знайте, ви з новою людиною. Ваш рідний повернувся іншим, ніж ішов». Це треба прийняти. І дуже важливо не наслідати на нього, дати йому простір і спокій. Не налягайте зі своїми побажаннями та ідеями, хай він сам їх запропонує. Чекайте, поки сам про щось попросить. Надмірна турбота викликає лише дратівливість.

Людина, яка перебуває в зоні бойових дій, втрачає контроль над ситуацією, бо війна — це хаос і безконтрольність. Додому вона повертається з цим хаосом. Коли родичі просять: «Зроби те», «Допоможи з тим», військовий знову відчуває, що він безконтрольний. Дайте йому можливість побути на самоті, відчути себе і те, що він може контролювати своє життя. Дайте йому змогу повернутися до себе. Це — цілий процес. Скільки часу він займає — у кожного по-різному. У середньому — десь до року. Це залежить від тих травм, яких військовий зазнав, від його особистості й досвіду, від оточення і того, як воно реагує на нього, та від суспільства, яке, на жаль, не готове до повернення великої кількості ветеранів.

Що ж до конкретних рекомендацій родичам, я їх даю своїм клієнтам з огляду на кожну конкретну ситуацію. Наприклад, можна запропонувати рідному прогулятися на природі — до лісу, до річки, щоб він бачив якісь приємні речі. Комуś допомагають медитації. Комуś я даю техніки, вправи на розслаблення.

А найголовніше — відновити сон. Якщо людина не висипляється, вона виснажується, стає дратівливою і тоді всі її травми загострюються. Я рекомендую деякі техніки для нормалізації сну. Коли вони не працюють, рекомендую звернутися до психіатра. Якщо бачу необхідність, роблю тест на тривожність, на депресію і з їх результатами також переадресовую до психіатра.

Наостанок Олександр Бабіч розказав про свої плани: зараз він пише одну програму психологічної реабілітації для ветеранів, планує створити групи самодопомоги і знову йде навчатися в університет — на клінічну психологію, щоб допомагати ще більше.

Якщо вам чи вашим рідним потрібна психологічна підтримка в адаптації до життя після військової служби, звертайтеся в «Леґіон» за номерами: (093) 655-38-48, (097) 469-87-28 або за адресою електронної пошти legion20142024@gmail.com.

Аліна КОВАЛЬОВА.

Фото автора

МІКРОХВИЛЬОВКА — до дня народження дружини

(Продовження. Початок на стор. 1)

Аж тут на поріг — **староста Фастівців Інна Карпенко**. Зайшла привітати переможців із виграшем у «Гарті».

— Інно Петрівно, уявляєте: скільки працювала на пошті (майже **20 років**) — жодного разу квитанції не надсилала, хоч «Гарт» і передплатувала. А тут якось Коля приніс газету...

— Я завжди на себе передплачую, кожних пів року, коли ходжу отримувати пенсію, — вставляє Микола Григорович.

— Я сіла розгадувати кросворд, — продовжує Ольга Андріївна. — Потім читаю — можна взяти участь у конкурсі, надіславши свою передплатну квитанцію на вайбер. Я швиденько сфотографувала і відправила. Аж позавчора мені дзвонять, що ми виграли, ще й суперприз!

— І мені так приємно, що нашим людям пощастило! Вітаю вас обох! — звертається Інна Петрівна до переможців і потім — до мене: — На-

вистачає, — жартує Ольга Андріївна. — Городини, господарство: корова, поросята, кури, качки, кролі. Ї їм бджоли, свій медок. Ще й кобила була. Корів тримали і дві, і три, а тепер лишилась одна.

— У нас ВРХ скоро треба буде заносити в Червону книгу, — каже Інна Петрівна. — А Микола Григорович у такому віці не відмовляється від корови. Звісно, разом із дружиною. А ще Ольга Андріївна в нас — бізнесвумен: возить свою молочну продукцію в Прилуки, у неї своя клієнтська база.

— Та це голосно сказано, — шаріється господиня. — Продаю молоко, роблю кисломолочний сир і сметану під замовлення. Офіційної роботи немає, а треба ж заробляти гроші для прожиття. Тож торби в руки — і вперед.

— **А Ви де працювали?** — питаю в Миколи Григоровича.

— **27 років** — у культурі, кіномеханіком. А тоді, як розвалилась наша кіносистема, перейшов у сільське гос-

(Продовження.
Початок на стор. 1)

У самої ж Арини Романівни велика сім'я — **7 дітей, 13 онуків і 8 правнуків**, і вона знає імена й дати народження кожного. І кожному намагається подарувати часточку своєї любові і турботи.

— Вийшла заміж я рано — у **17 років**. Мій перший чоловік **Василь** був також зі Смяча. Його я знала ще зі школи, та особливо ми ніколи не спілкувалися. Ближче познайомились, уже коли він прийшов з армії. А служив строкову **Вася в Німеччині**. Аж **три роки**. Прожили разом ми **10 років**. За цей час я народила **синів Колю та Олега і дочок Валю та Аллу**. А потім **Васі** не стало... Він і не хворів ніколи, а тут несподівано зліг. Лікарі виявили четверту стадію раку легень. Згорів **Вася** буквально за три місяці. Йому було всього **33**. Отак у **27 років** я залишилася

Арина Романівна з призом від «Гарту»

Пів століття — З «ГАРТОМ»

вдовою з чотирма дітками на руках. І їх ростила, і на роботу ходила. Трохи допомагали батьки, але вони жили окремо, та й своїх турбот у них вистачало. Що казати, було складно. Тоді якось і не думалося про іншого чоловіка. На першому місці в мене завжди були діти.

Та **за три роки** Арина зустріла Миколу Циганка.

— Микола був із села **Осіч Бахмацького району**. У Смячі в нього жила сестра, до якої він навідувався. Познайомились, і Микола почав до мене залицятися. Багато хто казав йому, що не варто зі мною сходитись, бо це велика відповідальність — четверо дітей, але він не відступив. Переїхав у Смяч, влаштувався трактористом на ферму. Так я вийшла заміж вдруге. Микола був на рік старшим, власних дітей не мав. Із ним ми народили ще трійко — **дочку Надю і синів Сашу і Васю**.

Із Миколою ми прожили **45 років**. Рік тому його не стало. Зараз я живу з **Надею** (їй **45 років**. — Авт.). Мої старші сини мешкають на Київщині, а решта дітей — тут, на Талалаївщині. Тому і ми з Колею **18 років** тому сюди переїхали. Я на той час уже була на пенсії (вийшла у **45**). У Смячі я **майже 22 роки** пропрацювала дояркою. За меншим сином вийшла на роботу, коли йому було всього два тижні. Загалом же маю **35 років і 8 місяців** трудового стажу. Офіційно працювати я почала ще у **12**. Тоді разом з іншими дітьми ми вже ходили в колгосп на роботу — у коморі носили ящики із зерном, а нам у трудові книжки ставили за це палички — трудовні. А ще ж я — **мати-героїня**. От і вийшло, що стала молодією пенсіонеркою, — усміхається Арина Романівна.

— Перші роки ще дуже скучала за Сновщиною. А потім звикла. Зараз таке відчуття, немаче саме тут я завжди й жила. Час від часу діти возять мене в Смяч — побудемо на кладовищі (там могили батьків і першого

чоловіка), проїдемося селом... А то, було, кілька років не виходило туди поїхати — то коронавірус, то вторгнення росіян. Зараз же це взагалі фактично прифронтова зона. Тут у нас неспокійно — і бахає постійно, і дрони літають, а що про Сновщину казати... Оце ми дожилися! Буває, вночі підхоплюся, подумаю про те, що в країні коїться, і починаю молитися. За всіх — і за чужих, і за своїх. Мій **Вася** зараз на передовій. Уже був і в **Запорізькій області, і на Курщині, і на Сумському та Донецькому напрямках**. **Три роки** воює. До речі, з усіх моїх синів **Вася** — єдиний, хто не проходив строкової служби, а за мобілізацією забрали. Бачимося ми дуже рідко. Ось на похорон батька його відпустили. Сильно за нього боюся... Не дай Господь...

Арина Романівна дуже добре знає, про що говорить. До недавнього часу вона щоночі молилася ще за одного захисника зі своєї родини — **онука Сергія, сина Алли**. У травні минулого року він підписав контракт, увійшов до складу **5-го прикордонного загону**, захищав від ворожої навали Сумщину. **28 квітня** цього року **Сергієві** виповнилося **26**, а **7 травня** під час виконання бойового завдання він загинув — у машину, в якій перебував боець, влучив ворожий снаряд. **9 травня** Сергія поховали на батьківщині, у Липовому, а в **Сумах** у нього залишилася власна сім'я — дружина і син.

— **Олексійчику** всього **півтора року**. Він і не пам'ятатиме тата, — зітхає Арина Романівна. — Отак свого часу й Алла... Залишилася без батька, коли їй було **півтора місяця**. Та то хоч хвороба винна, а тут... Які страшні часи настали! Дітям зараз тільки б жити, так війна... А як же добре було, поки росіяни не прийшли, — Україна почала підніматися, розвиватися, робота в людей була, і на тобі...

24 лютого 2022-го старша дочка приїхала і сказала, що забере нас із дідом до себе, бо... війна. Ми тоді тут удвох були, бо

Надя в Києві працювала. Неподальк російські колони проходили і навіть бої ішли, але ми росіян не бачили, лише чули гул техніки. Взагалі в перші роки вторгнення у нас було відносно тихо, а тепер «Шахеда» над хатами щоночі літають.

Арина Романівна ні хвилини не сидить без роботи — пораяє город, тримає курей і качок.

— Це зараз у неї маленьке хазяйство, а були ж, крім птиці, і корови, і коні, і кролі, ще й пасіку з батьком тримали, — сміється Надія. Із мамою вона постійно живе з 24 лютого 2022-го. — Того дня **близько п'ятої ранку** я почула вибухи, а потім у місті завила сирена — сигнал повітряної тривоги. Знайомі допомогли мені добратися додому. Тоді я навіть не думала, що наша область — прикордонна, що тут небезпечніше. Хотілося просто бути із сім'єю. У перший же день сестра забрала нас із батьками до себе в Талалайку. Думали, все це ненадовго, а воно он як. Тому зараз живу з мамою, ходжу плести маскувальні сітки. Передаємо їх різним підрозділам, які звертаються з такою потребою, у тому числі й братовому.

Саме Надія і відправила в «Гарт» виграшну квитанцію.

— Мама дуже хотіла, ось я і написала листа. І дуже рада, що вона виграла, бо знайти більш відданого читача вашої газети, мабуть, складно. Та й мамине життя — справжня історія з багатьма складнощами, проблемами і в той же час — радощами й перемогами. Ми всі нею дуже пишаємось, вона — справжня трудівниця, гарна мама і просто дуже хороша людина.

Нам же завжди приємно, коли гартівські подарунки радують читачів. А ще ми дуже чекаємо на ваші листи. Адже цікаві життєві історії, спогади, захоплення і просто ситуації, у яких необхідна наша допомога, є в багатьох.

Катерина ДРОЗДОВА,
с. Липове на Талалаївщині.

Фото автора

Микола Григорович і Ольга Андріївна радіють гартівському подарунку

пишіть, що це дуже хороші, роблять люди! Ольга Андріївна багато років свого життя віддала нашому відділенню зв'язку. Працювала і листоношею, і більшість часу — начальником відділення.

— Обходила-об'їздила не лише Фастівці, а й сусідні села, — докидає переможниця.

— До нашого старостинського округу, крім його центру — Фастівців, належать іще 5 сіл: **Шевченка, Грушівка, Безпечне, Вишневе і Сонячне**. Ольга Андріївна всюди встигала!

— Безпечне (я звідти родом) — за 13 кілометрів, — поринає вона в спогади. — Думаю: щоб скоротити шлях, піду навпрош. А там чорнозем, дощик брившов — як заклеїть!.. Злося сама на себе: ти ж знаєш, чого тудою похалася!.. — сміється. — Агітувала пенсіонерів передплатити «Гарт» і сама давно його випишу.

— Ось бачите: усі новини та багато різної інформації є в Інтернеті, а Ольга Андріївна залишається вірною вашій газеті!

— Я найбільше люблю рубрику «Порадниця» і кросворди, Коля всю газету прочитав, хіба що не завжди в «Спорт» заглядає — свого «спорту»

подарство. Робив то на пилорамі, то їздовим, то лісничим — поки не виповнилося 60.

У нас були дві кіноустановки: одна в сільському клубі, друга — в колгоспному. Я працював і там, і там. А коли в **1981-му** відкрили школу, то і в ній кінотеатр з'явився, там я теж показував кіно.

— **Які фільми крутили найчастіше?**

— Різні. Раніше люди захоплювалися індійськими. Було, якщо індійський фільм, то це повна зала. Мене не раз за кіно й нагороджували, я — ударник праці. По селах у нашому колишньому **Бахмацькому районі** в мене була дуже велика відвідуваність — мільйон чоловік за рік!

— **Ого, як багато!**

— Так раніше ж скільки населення було! У нашому селі кіно йшло у вівторок, четвер, суботу і неділю, а якщо якийсь новий фільм, то ставили й додаткові сеанси, і лише понеділок був вихідний. Якщо хороший індійський фільм, то і два-три сеанси за день було.

Аліна КОВАЛЬОВА,
с. Фастівці Бахмацької ТГ

Ніжинського району.

Фото автора

Іще трьом переможцям суперрозіграшу дістаються грошові призи. По **500 гривень** отримують **Марія Бондаренко з Любеча Чернігівського району, Віра Воронченко із села Бахмач-2 Ніжинського району і Лариса Максимейко з Чернігова.**

Приємні люди, радісні емоції, теплі спогади — таким був весняно-літній етап традиційного гартівського конкурсу передплатників. Щиро дякуємо всім, хто до нього долучився! Вітаємо тих, кому усміхнула-

ся удача! І просимо не засмучуватися тих, кому не пощастило цього разу. Адже восени буде черговий етап конкурсу, а отже нові призи і шанси їх виграти. Залишайтеся з нами, бо з «Гартом» бути варто!

**ПОНЕДІЛОК,
4 серпня****Перша чверть****Україна**

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Одруження наосліп».
12.00 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.45 Х/ф «Таємниці ідеальних фотографій: мертвий наречений».
16.25 Х/ф «Спіямати шпигуна».
18.10 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
22.00 Т/с «Лікарня «Новий Амстердам».
1.35 «Світ навиворіт».

СТБ

3.25, 10.00, 1.40 Т/с «Історія одного злочину».
7.30 Т/с «Мислити як злочинець».
13.35 Т/с «Сліпа».
17.25 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.».
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Т/с «Агенти справедливості».

ICTV 2

5.10 Служба розшуку дітей.
5.15 Антизомбі.
6.05, 7.55, 23.50, 0.10 Громадянська оборона.
7.00 Ранок у великому місті.
8.50, 18.10 Т/с «Топтун».
11.35 Т/с «У полі зору».
14.05 Х/ф «Тенета зла».
16.00 Х/ф «Мисливці за скарбами».
22.45 Тіні на лівому березі.
0.00 Звернення Президента.
0.40 Т/с «Люцифер 3».

Новий канал

5.45 Т/с «Мерлін».
9.10 Вік на вік.
10.55, 20.00 Хто зверху?
12.45 М/ф «Мінілива умарність, часом фрикадельки».
14.30 Х/ф «Машина часу».
16.20 Х/ф «Гравітація».
18.00 Т/с «Голова».
21.50 Х/ф «Спадщина: Холодна кров».
23.30, 0.10 Х/ф «Передозування».
0.00 Звернення Президента.

тет

6.00 Чотири весілля.
7.00 Моя суперродина.
9.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Білосніжка».
14.10 Х/ф «Скоріше б Різдво».
16.00 Х/ф «Так, можливо».
18.00 Х/ф «Запасний план».
20.00 Х/ф «Упіймай шахрайку, якщо зможеш».
22.00 Т/с «Скажені сусіди».
23.00 Т/с «Пригоди Бампера і Суса».
0.00 Т/с «Якщо чесно».

НТН

6.00, 17.30 «Речдок».
9.45, 1.25 «Випадковий свідок».
12.00, 19.20 Т/с «Смерть ураю».
14.00, 21.20 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
16.30 «Речдок. Велика справа».
23.50 Т/с «ФБР».

K1

8.10, 1.30 «Інший світ».
10.00 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 18.45, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
13.05 «Світ_огляд з Машею Себовою».
13.55, 16.50 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метьолкіною».
20.10 Т/с «Мисливці за реліквіями 1».
21.00 Т/с «Мисливці за реліквіями 2».
0.15 «Хижі до їжі».

2+2

6.00 «Шалені перегони».
7.25, 23.40 Т/с «Містер і місіс Малишки».
14.20 Х/ф «Афера Томаса Крауна».
16.25, 1.25 «Загублений світ».
17.25 «Загублений світ. Останні ковбої».
18.20 Х/ф «Мінйон».
20.05 Х/ф «Турбулентність».
22.00 Т/с «Чорний список-2».

**ВІВТОРОК,
5 серпня****Перша чверть****Україна**

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Одруження наосліп».
12.00 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.45 Х/ф «Таємниці ідеальних фотографій: смертельні діаманти».
16.25 Х/ф «Слідство веде Аврора Тігарден».
18.10 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
22.00 Т/с «Лікарня «Новий Амстердам».
1.35 «Світ навиворіт».

СТБ

3.15, 9.55, 2.25 Т/с «Історія одного злочину».
7.25 Т/с «Мислити як злочинець».
13.35 Т/с «Сліпа».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.».
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Т/с «Агенти справедливості».

ICTV 2

5.20 Антизомбі.
7.00 Ранок у великому місті.
7.55 Тіні на лівому березі.
8.55, 18.10 Т/с «Топтун».
11.40 Т/с «У полі зору».
14.10 Х/ф «Інферно».
16.20 Х/ф «Передмістя».
22.45, 0.10 Х/ф «Еволюція».
0.00 Звернення Президента України.
0.40 Т/с «Люцифер 3».

Новий канал

5.40 Т/с «Мерлін».
9.05, 17.55 Т/с «Голова».
11.10, 20.00 Хто зверху?
13.00 Х/ф «Епідемія».
15.25 Х/ф «V» означає вендетта».
21.50 Х/ф «Ніколи не здавайся».
0.00 Звернення Президента.
0.10 Х/ф «Гладіатор».
1.55 Аферисти в сітях.

тет

6.00 Чотири весілля.
7.00 Моя суперродина.
9.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Кіт у чоботях».
14.15 Х/ф «Алоха».
16.15 Х/ф «Товстун на рингу».
18.15 Х/ф «Зоонаглядач».
20.15 Х/ф «Дуплекс».
22.00 Т/с «Скажені сусіди».
0.00 Т/с «Якщо чесно».
1.00 Т/с «Добра відьма».

НТН

5.45, 17.30 «Речдок».
9.15, 1.25 «Випадковий свідок».
10.35, 23.50 Т/с «ФБР».
12.00, 19.20 Т/с «Смерть ураю».
14.05, 21.20 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
16.30 «Речдок. Велика справа».

K1

8.00, 1.45 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 19.00, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
12.50 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.25, 16.35 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метьолкіною».
0.25 «Хижі до їжі».

2+2

6.00 «Джедаї».
7.25 Т/с «Кістки».
11.45, 1.30 «Загублений світ».
16.25 Х/ф «Бій без правил».
18.20 Х/ф «Червона спека».
20.20 Х/ф «Озеро акул».
22.00 Т/с «Чорний список-2».
23.40 Т/с «Містер і місіс Малишки».

**СЕРЕДА,
6 серпня****Перша чверть****Україна**

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Одруження наосліп».
12.00 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.45 Х/ф «Таємниці ідеальних фотографій: смерть за лаштунками».
16.25 Х/ф «Слідство веде Аврора Тігарден».
18.10 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
22.00 Т/с «Лікарня «Новий Амстердам».
1.35 «Світ навиворіт».

СТБ

3.10, 10.10, 2.20 Т/с «Історія одного злочину».
7.30 Т/с «Мислити як злочинець».
13.35 Т/с «Сліпа».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.».
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Т/с «Агенти справедливості».

ICTV 2

5.05 Служба розшуку дітей.
5.10, 7.55 Громадянська оборона.
7.00 Ранок у великому місті.
9.10, 18.10 Т/с «Топтун».
11.55 Т/с «У полі зору».
14.25 Х/ф «Антураж».
16.15 Х/ф «Еволюція».
22.45, 0.10 Х/ф «Хлопчаки-налітники».
0.00 Звернення Президента України.
0.45 Т/с «Люцифер 3».

Новий канал

5.50 Т/с «Мерлін».
9.20, 18.25 Т/с «Голова».
11.20, 20.00 Хто зверху?
13.10 Х/ф «Аксель».
15.00 Х/ф «Гравітація».
16.45 Х/ф «Посейдон».
21.55 Х/ф «Палаючий острів».
23.55, 0.10 Х/ф «Останній самурай».
0.00 Звернення Президента.

тет

6.00 Чотири весілля.
7.00 Моя суперродина.
9.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Стопані тувельки».
14.20 Х/ф «Зоонаглядач».
16.10 Х/ф «Пінгвіни містера Поппера».
18.00 Х/ф «Ранковий підйом».
20.00 Х/ф «Кохання та інші негаразди».
22.00 Т/с «Скажені сусіди».
0.00 Т/с «Якщо чесно».
1.00 Т/с «Добра відьма».

НТН

5.45, 17.30 «Речдок».
9.15, 1.25 «Випадковий свідок».
10.35, 23.50 Т/с «ФБР».
12.00, 19.20 Т/с «Смерть ураю».
14.00, 21.20 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
16.30 «Речдок. Велика справа».

K1

5.05 «Так не буває».
7.30, 1.55 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 18.55, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
13.15 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.30, 16.55 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метьолкіною».
0.35 «Хижі до їжі».

2+2

6.00 «Джедаї».
7.45 Т/с «Кістки».
12.00, 1.25 «Загублений світ».
15.50 Х/ф «Прибуття».
17.55 Х/ф «Крига Ілая».
20.00 Х/ф «Не брати живим».
22.00 Т/с «Чорний список-2».
23.40 Т/с «Містер і місіс Малишки».

**ЧЕТВЕР,
7 серпня****Перша чверть****Україна**

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Життя після шрамів».
11.00 «Одруження наосліп».
12.00 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.45 Х/ф «Фарба, ножиці та вбивство».
16.25 Х/ф «Слідство веде Аврора Тігарден».
18.10 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя».
22.00 Т/с «Лікарня «Новий Амстердам».
1.35 «Світ навиворіт».

СТБ

3.10, 9.55 Т/с «Історія одного злочину».
7.25 Т/с «Мислити як злочинець».
13.35 Т/с «Сліпа».
17.25 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.».
21.50 Т/с «Черговий лікар».
23.50 Т/с «Агенти справедливості».

ICTV 2

5.15, 7.55 Антизомбі.
7.00 Ранок у великому місті.
9.10, 18.10 Т/с «Топтун».
11.55 Т/с «У полі зору».
14.25 Х/ф «Передмістя».
16.10 Х/ф «Тенета зла».
22.45, 0.10 Х/ф «Антураж».
0.00 Звернення Президента України.
0.45 Т/с «Люцифер 3».

Новий канал

5.45 Т/с «Мерлін».
9.15, 18.25 Т/с «Голова».
11.15, 20.00 Хто зверху?
13.10 М/ф «Шпигуни під прикриттям».
15.05 Х/ф «Кенгуру Джек».
16.45 Х/ф «Альфа».
21.55, 0.10 Х/ф «Метелик».
0.00 Звернення Президента.
0.30 Х/ф «Опівнічний експрес».

тет

6.00 Чотири весілля.
7.00 Моя суперродина.
9.00 Т/с «Люся інтерн».
10.00 Т/с «Усі жінки - відьми».
13.10 Х/ф «Румпельштільхен».
14.15 Х/ф «Різдво з невдахами».
16.15 Х/ф «Скоріше б Різдво».
18.00 Х/ф «Мачо і ботан».
20.00 Х/ф «Мачо і ботан 2».
22.00 Т/с «Скажені сусіди».
0.00 Т/с «Якщо чесно».
1.00 Т/с «Добра відьма».

НТН

5.45, 17.30 «Речдок».
9.20, 1.35 «Випадковий свідок».
10.30, 0.00 Т/с «ФБР».
12.00, 19.20 Т/с «Смерть ураю».
14.00, 21.30 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
16.30 «Речдок. Велика справа».

K1

7.25, 1.35 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 19.05, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
12.50 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.25, 16.45 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метьолкіною».
0.25 «Хижі до їжі».

2+2

6.00 «Джедаї».
7.45 Т/с «Кістки».
11.55 «Загублений світ».
16.40 Х/ф «Червона спека».
18.40 Х/ф «Великий переполох у Малому Китаї».
20.20 Х/ф «Лінія горизонту».
22.00 Х/ф «Сирена з «Міс-сісіпі».
0.30 Т/с «Містер і місіс Малишки».

**П'ЯТНИЦЯ,
8 серпня****Перша чверть****Україна**

6.30 «Сніданок з 1+1».
10.30 «Міняю жінку».
11.30 Комедія «Моя улюблена страшко».
14.20 Х/ф «Жіночий лікар. Нове життя 25+29».
19.00 «Світ навиворіт. Україна, 2025».
21.10 Х/ф «Клони».
23.00 Х/ф «Час розплати».
1.15 «Світ навиворіт».

СТБ

3.10 Т/с «Агенти справедливості».
13.05 Т/с «Ворожка».
17.30 Т/с «Слід».
20.00 Т/с «К.О.Д.».
21.45 Т/с «Черговий лікар».
23.40 Детектор брехні.
0.45 МастерШеф. CELEBRITY.

ICTV 2

5.20 Служба розшуку дітей.
5.25, 7.55 Громадянська оборона.
7.00 Ранок у великому місті.
8.25 Т/с «Топтун».
11.10 Т/с «У полі зору 2».
12.55 Х/ф «Код да Вінчі».
15.35 Х/ф «Ангели і демони».
18.00 На трьох.
19.00, 0.10 Дизель Шоу.
0.00 Звернення Президента України.

Новий канал

5.40 Т/с «Мерлін».
8.20 Т/с «Голова».
10.20 Х/ф «Матриця».
12.55 Х/ф «Матриця: Перевантаження».
15.20 Х/ф «Матриця: Революція».
17.40 Х/ф «Водний світ».
20.10 Х/ф «Система».
22.00, 0.10 Х/ф «Бійка в блоці 99 1».
0.00 Звернення Президента.
0.40 Х/ф «Прокляття Аннабель».

тет

6.00 Чотири весілля.
7.00 Ближче до зірок.
8.00 М/ф «Гноми вдома».
9.35 М/ф «Мослі».
11.20 М/ф «Містер Пібоді та Шерман».
13.00 М/ф «Думками навиворіт».
14.40 М/ф «Фердинанд».
16.35 Х/ф «Твої, мої і наші».
18.20 Х/ф «Оптом дешевше».
20.10 Х/ф «Оптом дешевше 2».
22.00 Ліга сміху. Волонтерський десант.

НТН

5.45, 17.30 «Речдок».
9.15, 1.25 «Випадковий свідок».
10.30, 23.50 Т/с «ФБР».
12.00, 19.20 Т/с «Смерть ураю».
14.05, 21.20 Т/с «NCIS: Полювання на вбивцю».
16.30 «Речдок. Велика справа».

K1

8.00, 1.35 «Інший світ».
10.00, 20.20 Т/с «Мисливці за реліквіями».
11.40, 19.05, 22.00 «Камон з Узол і Манько».
13.05 «Світ_огляд з Машею Себовою».
14.05, 16.55 «Орел і Решка. Дайджест».
16.00 «Пригоди з Яною Метьолкіною».
0.40 «Хижі до їжі».

2+2

6.00 «Джедаї».
7.10 Т/с «Кістки».
11.20, 1.20 «Загублений світ».
15.10 Х/ф «Не брати живим».
17.10 Х/ф «Останній володар стихій».
19.00 Х/ф «Персі Джексон та викрадач блискавок».
21.05 Х/ф «Персі Джексон: Море чудовиськ».
23.00 Х/ф «Солтберн».

**СУБОТА,
9 серпня****Повний Місяць****Україна**

7.00 «Світ навиворіт».
13.45 Х/ф «Колишня».
17.45, 23.05 «Колесо фортуни».
19.00 «Вечірній квартал 2024».
0.25 Пригоди «Ізгой».

СТБ

3.00, 2.00 Т/с «Слід».
9.30 Т/с «К.О.Д.».
20.00 Хата на тата.
23.45 МастерШеф. CELEBRITY.

ICTV 2

6.20 На трьох.
8.20 Дизель Шоу.
11.20 Х/ф «Шерлок Холмс».
13.40 Х/ф «Шерлок Холмс: Гра тіней».
16.05 Х/ф «Дикий, дикий Вест».
18.00 Х/ф «Джуманджі: Поклик джунглів».
20.05 Х/ф «Джуманджі: Наступний рівень».
22.25 Х/ф «Останній подих».
0.00 Звернення Президента України.
0.10 Х/ф «Мерзенна вісімка».

Новий канал

5.55 Їжа України.
9.00 Однією правдою.
10.00 Однією правдою.
11.05 М/ф «Кіт у чоботях».
12.50 М/ф «Кіт у чоботях 2: Останнє бажання».
14.35 Х/ф «Солдат».
16.25 Х/ф «Першому гравцю приготуватися».
19.00 Х/ф «Смертні машини».
21.30 Х/ф «Учень чаклуна».
23.30, 0.10 Х/ф «Павутиння 1».

0.00 Звернення Президента.
1.00 Х/ф «Прокляття Аннабель».

тет

6.00 М/ф.
6.20 Я люблю Україну.
10.00 М/ф «Думками навиворіт».
11.40 М/ф «Пташиний ульот».
13.05 М/ф «Пташиний ульот 2».
14.30 М/ф «Королівський коргі».
16.00 Х/ф «Упіймай шахрайку, якщо зможеш».
18.00 Х/ф «Загублене місце».
20.00 Х/ф «Озброєні і небезпечні».
22.15 Х/ф «Мисливці за привидами».
0.15 Розсміши коміка.

1.30 Богиня шопінгу. Битва блондинок.

НТН

6.00 «Речдок».
7.50, 17.30 «Речдок. Велика справа».
9.50, 22.30 Т/с «Елементарно».
11.30, 0.05 Т/с «Смерть ураю».

K1

5.00 «Інший світ».
7.05 «Навоколо М».
9.00, 16.30 «Орел і Решка. Дайджест».
9.40 Т/с «Мисливці за реліквіями».
14.00 «Пригоди з Яною Метьолкіною».
14.35 «Світ_огляд з Машею Себовою».

18.30, 0.05 «Орел і Решка».
21.00 «Камон з Узол і Манько».

2+2

6.00 «Джедаї».
8.15, 1.45 «Загублений світ».
13.00 Х/ф «Великий переполох у Малому Китаї».
14.50 Х/ф «Гонщик».
16.20 Х/ф «Турбулентність».
18.15 Х/ф «Коп у дитсадку 2».
20.05 Х/ф «Три ікси: Реактивізація».
22.00 Х/ф «Дум».
23.55 Х/ф «Кур'єр».

**НЕДІЛЯ,
10 серпня****Повний Місяць****Україна**

7.00, 0.40 «Світ навиворіт».
15.00 Х/ф «Геркулес».
16.55 Х/ф «Клони».
18.45 Х/ф «Час розплати».
21.00 Х/ф «Еон флакс».
22.50 Х/ф «Палата».

СТБ

3.00, 8.50, 2.00 Т/с «Слід».
6.05 Т/с «Друзі ЗА».
15.40 Супермама.
0.20 ДНК. Свої.

ICTV 2

5.30, 7.10 Антизомбі.
6.15, 8.00 Громадянська оборона.
8.50 Т/с «Топтун».
18.00 Х/ф «

**ПОНЕДІЛОК,
4 серпня****Бігуді**

6.00, 7.30 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
14.20 Т/с «Кохання проти долі».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проєкт.
8.50 Містична Україна.
9.40 Брама часу.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40 Диваки природи.
12.35 Дикі кішки Індії.
14.30 Містичні історії.
17.25 Скептик.
17.50, 23.40 Королі Франції.
19.50 За крок до істини.
21.50 Гра на виживання.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
7.00 Д/ф «Велика російська брехня. Спорт».
8.00 Студія. Легка атлетика.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01, 11.35, 14.50 Портрети.
9.30 Легка атлетика. Діамантова ліга-2025.
12.05 Чемпіонат Європи з футболу U21. Німеччина-Італія.
15.15, 20.50, 22.20 Волейбол. Ліга націй-2025.
18.05, 19.15, 20.30, 22.00 Суспільне. Спорт.
18.15, 19.25 Футбол. 1/8. Парі Сен-Жермен-Інтер Маямі.
23.30 Стрибки у воду. Чемпіонат світу з водних видів спорту-2025.
1.55 Яскраві миттєвості спортивних подій.

**ВІВТОРОК,
5 серпня****Бігуді**

6.00, 7.30 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Величне століття. Роксолана».
14.20 Т/с «Кохання проти долі».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проєкт.
8.50 Містична Україна.
9.40 Прихована реальність.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40 Диваки природи.
12.35 Гра на виживання.
14.30 Містичні історії.
17.25 Скептик.
17.50, 23.40 Королі Франції.
19.50 За крок до істини.
21.50 Королівство білого вовка.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
7.00, 9.01, 11.50, 14.15, 17.50, 19.10, 20.30, 22.00 Суспільне. Спорт.
7.25, 23.30 Стрибки у воду. Чемпіонат світу з водних видів спорту-2025.
9.00 Хвилина мовчання.
9.25 Легка атлетика. Діамантова ліга-2025.
12.10 Чемпіонат Європи з футболу U21. Англія-Нідерланди.
14.35, 16.25, 20.50, 22.20 Волейбол. Ліга націй-2025.
16.00 Суспільне. Спорт.
18.00, 19.20 Футбол. 1/8. Фламенко-Баварія Мюнхен.
0.30 Яскраві миттєвості спортивних подій.
0.45 Континентальний золотий тур з легкої атлетики.

**СЕРЕДА,
6 серпня****Бігуді**

6.00, 7.30 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
12.15 Т/с «Величне століття. Роксолана».
14.20 Т/с «Кохання проти долі».
17.45 Т/с «Солодка помста».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проєкт.
8.50 Містична Україна.
9.40 Брама часу.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40 Диваки природи.
12.35 Хижа лютя.
14.30 Містичні історії.
17.25 Скептик.
17.50, 23.40 Королі Франції.
18.00 Наці-гіганти.
19.50 За крок до істини.
21.50 Гра на виживання.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
7.00, 9.01, 11.45, 19.15, 20.30, 22.00 Суспільне. Спорт.
7.25, 23.30 Стрибки у воду. Чемпіонат світу з водних видів спорту-2025.
9.00 Хвилина мовчання.
9.25 Легка атлетика. Діамантова ліга-2025.
12.10 Чемпіонат Європи з футболу U21. Німеччина-Франція.
14.15, 16.00, 17.55 Суспільне. Спорт.
14.35, 16.25 Волейбол. Ліга націй-2025.
18.05, 19.25 Футбол. 1/8. Інтер Мілан-Флуміненсе.
20.50, 22.20 Волейбол. Бронзовий матч. Польща-Японія.
0.40 Яскраві миттєвості спортивних подій.

**ЧЕТВЕР,
7 серпня****Бігуді**

6.00, 7.30 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
14.20 Т/с «Величне століття. Роксолана».
16.00 Т/с «Любов не розуміє слів».
18.00 Т/с «Заборонене кохання».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проєкт.
8.50 Містична Україна.
9.40 Прихована реальність.
10.30, 16.15 Таємниці світу.
11.40 Історія під містичним кутом.
12.35 Гра на виживання.
14.30 Містичні історії.
17.25 Скептик.
17.50, 23.40 Королі Франції.
19.50 За крок до істини.
21.50 Королівство білого вовка.
1.20 Правда життя.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
7.00, 9.01, 14.40, 21.10 Суспільне. Спорт.
7.25, 0.10 Стрибки у воду. Чемпіонат світу з водних видів спорту-2025.
8.35 Портрети.
9.00 Хвилина мовчання.
9.35, 16.30 Легка атлетика U20. Чемпіонат Європи-2025.
12.00 Волейбол. Ліга націй-2025.
15.00 Всесвітні ігри-2025.
21.30 Волейбол. Золотий матч. Італія-Бразилія.

**П'ЯТНИЦЯ,
8 серпня****Бігуді**

6.00, 7.30 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
9.50, 22.40 Говорить Україна.
14.20 Т/с «Величне століття. Роксолана».
16.00 Т/с «Любов не розуміє слів».
18.00 Т/с «Заборонене кохання».
20.00 Т/с «Сім'я».
0.30 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

6.00 Шість соток.
7.50 Удачний проєкт.
8.50 Містична Україна.
9.40 Брама часу.
10.30, 16.05 Таємниці світу.
11.40 Історія під містичним кутом.
12.35 Хижа лютя.
14.30 Містичні історії.
17.25 Люзії сучасності.
17.50 Королі Франції.
19.50 За крок до істини.
21.50 Гра на виживання.
23.40 Слідами великих письменників.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
6.55, 14.00, 16.50, 21.30 Суспільне. Спорт.
7.20 Портрети.
8.00, 12.15, 14.30 Всесвітні ігри-2025.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01 Суспільне. Спорт: онлайн-студія спортивних подій.
12.00, 14.20, 16.30 Яскраві миттєвості спортивних подій.
17.00 Легка атлетика. Чемпіонат України.
21.50, 0.40 Легка атлетика U20. Чемпіонат Європи-2025.
0.30 Тижень. Чернігів.

**СУБОТА,
9 серпня****Бігуді**

6.00 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
7.30, 23.50 Говорить Україна.
12.45 Т/с «Заборонений плід».
20.00 Т/с «Величне століття. Роксолана».
1.40 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

5.50 Шість соток.
8.00 Удачний проєкт.
9.00, 1.25 Україна: забута історія.
9.50 Таємниці світу.
11.50, 22.50 Містичні історії.
14.20 Володар прерій.
17.15 Історія під містичним кутом.
0.30 Великі художники.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
7.00, 8.40 Суспільне. Спорт.
7.20 Тижень. Чернігів.
7.30 Голос болгар.
8.00 На власні очі.
8.30 Яскраві миттєвості спортивних подій.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01, 13.00 Всесвітні ігри-2025.
10.00 Суспільне. Спорт: онлайн-студія спортивних подій.
17.30 Легка атлетика. Чемпіонат України.
21.30 Легка атлетика U20. Чемпіонат Європи-2025.

**НЕДІЛЯ,
10 серпня****Бігуді**

6.00 Сімейні мелодрами.
6.30 Телемагазин.
7.30, 23.50 Говорить Україна.
12.45 Т/с «Заборонений плід».
20.00 Т/с «Величне століття. Роксолана».
1.40 Т/с «Щоденники темного».

МЕГА

5.50 Шість соток.
8.00 Удачний проєкт.
9.00 Королі Франції.
9.50 Таємниці світу.
11.50, 22.50 Містичні історії.
14.15 Історія під містичним кутом.
20.00 Володар прерій.
0.30 Великі художники.
1.25 Замки Закарпаття.

СУСПІЛЬНЕ | ЧЕРНІГІВ

6.00 Артистичне плавання. Кубок світу-2025.
7.00, 8.40 Суспільне. Спорт.
7.20, 8.30, 14.00, 15.30, 16.40, 22.30 Яскраві миттєвості спортивних подій.
7.30 У румунів вдома.
8.00 Романо Джівіпен.
9.00 Хвилина мовчання.
9.01, 13.00, 14.30, 16.00, 17.00 Всесвітні ігри-2025.
10.00 Суспільне. Спорт: онлайн-студія спортивних подій.
18.30 Легка атлетика. Чемпіонат України.
22.00 Легка атлетика U20. Чемпіонат Європи-2025.

Підприємство «Перший гранітний двір»
виготовляє

гранітні пам'ятники

будь-якої складності.

Досвід роботи 12 років,
бездоганна якість,
чіткі строки виробництва.
Доставка та монтаж —
Чернігів і вся область.

Тел. 066-344-95-40
<https://www.lgranit.com.ua/>

ОПЛАТА ЧАСТИНАМИ*

**-10%
МОТОКОСИ**

ЧЕРНІГІВ
пр-т Миру, 180А (навпроти Автосалону)
Мазепи (Щорса), 22 (біля Ощадбанку)
ПРИЛУКИ: Вокзальна, 19 (навпроти 5 школи)

067 288 67 58
063 135 65 35
066 577 90 42

STIHL
SMARTCO.CN.UA

*Чемпіон Чернігівщини 1997-1999 та 1999-2001
*Пам'ятки на території 50875020-000-000072025

**Бушай
Ігор Михайлович,
доктор психологічних
наук, професор**

ПОЗБАВЛЕННЯ ВІД
АЛКОГОЛІЗМУ,
ТЮТЮНОКУРІННЯ,
ІГРОМАНІЇ, НЕВРОЗІВ.

Запис за телефонами:
**095-764-99-02,
096-244-38-35.**
www.doctor-bushai.com

Свідоцтво № 10202005, видано 1.01.2009 р.

ЗАКУПОВУЄМО
Корів. Коней. Биків.
ПРОБЛЕМНІ.
ЛЕЖАЧІ. ДОРІЗ

Тел.: 098-741-18-33, 063-137-10-61

Київський м'ясокомбінат закупає ВРХ:

КОНЕЙ — 47-54 грн/кг
ТЕЛИЦЬ — 65-75 грн/кг
КОРІВ — 60-70 грн/кг
БИКІВ — 75-80 грн/кг

Ціни змінюються,
телефонуйте

ЕКСТРЕНУ ХУДОБУ
Тел.: 068-867-24-91

ВІКНА. ДВЕРІ
від виробника.
10 років ГАРАНТІЇ.
Доставка по району
БЕЗКОШТОВНО.

**068-661-27-61,
093-742-02-82.**

оголошення

Потрібен вантажник для роботи на свиноферму на млині (виготовлення корму) у передмісті Чернігова. Вахтовий метод роботи, забезпечуємо харчуванням і житлом. Зарплата за вахту 14 днів — 8 400 грн, за 21 день — 12 600 грн. Тел.: 097-423-46-76.

* Загублене чорнобильське посвідчення 1 категорії серії Б № 038311, видане 15.12.2020 року на ім'я Вікторії Миколаївни Мельніченко, вважати недійсним.

ЗАКУПОВУЄМО
**КОРІВ, БИКІВ,
КОНЕЙ, ТЕЛИЦЬ.**
ПРОБЛЕМНІ, ЛЕЖАЧІ
Доріз цілодобово.

Тел.: 068-37-404-18; 093-13-163-72.

ЗАКУПОВУЄМО
**КОРІВ
БИКІВ
КОНЕЙ
ТЕЛИЦЬ**

Дорого Тел. +380 (96) 361 40 75

Закупаємо
**корів,
телят,
коней.**
ДОРІЗ ЦІЛОДОВО.
А також корів на молоко
та коней для праці.

Тел.: 098-172-90-08,
095-716-27-48, 093-486-53-34.

**ЗАКУПОВУЄМО
ДОРОГО**
**корів, биків,
телят, коней.**
ДОРІЗ ЦІЛОДОВО.

Обіцяємо культурність та порядність.

**Тел.: 063-245-70-15,
068-579-74-01.**

М'ЯСНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДОРОГО ЗАКУПОВУЄ ВРХ
без посередників, живою бажого

ТЕЛЯТ (80-90 грн/кг)
КОРІВ (55-70 грн/кг)
КОНЕЙ (30-45 грн/кг)
СВИНЕЙ (80-90 грн/кг)

БАРАНІВ
Доріз цілодобово.
Беремо на утримання корів і коней.
Тел.: 093-945-72-83,
068-594-91-12.

**БЕРЕЗНЯНСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО**
закупає
телят, свиней, корів,
биків, коней.
Телят на відгодівлю.

Найвищі ціни.
Доріз цілодобово.
Проблемні, лежачі.
Тел.: 093-982-33-85;
096-829-78-34

ДОРОГО
Корів, биків, коней
Лежачі, проблемні.
Доріз.

Тел.: 093-58-58-593,
096-38-76-262;
099-61-85-277.

СКУПОВУЄМО:

- КОРІВ (55-60 грн за кг),
- КОНЕЙ (40-45 грн за кг),
- БИКІВ (80-82 грн за кг),
- ТЕЛИЦЬ (75-78 грн за кг),
- БАРАНІВ, КІЗ.

Лежачі та доріз.

Тел.: 098-631-03-93,
Володимир

Корів — 50 грн.
Проблемні, лежачі.
Доріз.
Телят — 70-80 грн.
Свиней — 80-85 грн.

Тел.: 063-87-39-355;
096-48-66-713.

ЗАКУПОВУЄМО
**КОРІВ,
ТЕЛЯТ, КОНЕЙ.**
а також корів на молоко
та робочих коней.
ДОРІЗ ЦІЛОДОВО.

Тел.: 068-693-75-21,
099-298-89-87,
093-847-30-88 (Віктор)

Скільки засобу SPF наносити на обличчя

Найчастіше в магазинах ви знайдете косметику із сонцезахисним фактором 15, 30, 50, 50+. Наприклад, узимку підійде SPF 15 і PA++. Влітку для міста потрібні SPF 30 і PA+++, а для пляжу — SPF 50 і PA++++.

Число означає, на який відсоток від UVB-випромінювання засіб може захищати: SPF 15 блокує 93% UVB-променів, SPF 30 — близько 97%, SPF 50 — близько 98%.

Отже високий показник SPF потрібен не тільки для пляжу, а й для щоденного догляду за шкірою. Проте часто наносять його недостатню кількість і шкіра залишається майже не захищеною.

Для ефективного захисту обличчя, шиї та вух потрібна **чайна ложка крему**. Якщо не хочете користуватися ложкою, є простіший спосіб: **дві смужки крему на довжину вказівного та середнього пальців**. Це мінімальна доза, яка захистить шкіру.

Як часто оновлювати SPF

Однією з найбільших помилок є нанесення сонцезахисного крему один раз на день. Такі **засоби працюють близько двох годин, а потім їхня ефективність значно знижується**, особливо якщо ви сильно пітнієте, торкаєтесь обличчя чи плаваєте.

Тому, якщо ви на вулиці чи на пляжі, оновлюйте SPF кожні дві години.

Якщо ви весь день працюєте в офісі, а на вулицю виходите лише на обід, достатньо нанести засіб вранці й оновити його перед виходом на сонце.

Який SPF обрати

Щодня треба користуватися засобом із SPF 30, але краще — SPF 50. Ось основні типи:

Мінеральні — з оксидом цинку чи діоксидом титану. Підходять для чутливої шкіри.

Хімічні — швидко вбираються, не залишають білого сліду, але можуть подразнювати шкіру.

Тональні засоби з SPF — захищають і вирівнюють тон шкіри.

SPF-крем і макіяж

Якщо ви ніколи не виходите на вулицю без макіяжу, тоді обирайте хімічні фільтри, оскільки вони поглинаються і при нанесенні макіяжу залишаються на місці. Між нанесенням крему для обличчя та санскрином (кремом для захисту шкіри від ультрафіолетового випромінювання сонця) потрібен проміжок у 15-20 хвилин, щоб засоби не

змішалися. Потім можете наносити макіяж. Бажано його не розтирати, а робити це прибиваючими рухами.

Санскрин завжди має бути поверх іншого догляду. Якщо тонера, сироватки, крему, а потім ще й сонцезахисного крему для вас забагато, спробуйте санскрин замість основного крему. Можливо, його доглядових властивостей вам цілком вистачить.

Добре, коли санскрин передують засоби з антиоксидантами — вітаміном С, ресвератролом (біологічно активна добавка), ніацинамідом (водорозчинна форма вітаміну B₃), прополісом, центелою (відновлює дерму), вітаміном Е. Тоді захист від вільних радикалів буде ще потужнішим.

Слід розуміти, що ні кислоти, ні ретинол, ні дорогі процедури в косметолога не дадуть відчутного результату, якщо в догляді не буде сонцезахисного крему. Адже сонце сушить шкіру, прискорює старіння, провокує пігментацію і ріст родимок, а також є ключовим тригером розвитку раку шкіри.

SPF — це не тренд, а найпростіший спосіб зберегти молодість, здоров'я та красу шкіри. І чим раніше ви почнете його використовувати, тим менше доведеться турбуватися про антивікові засоби в майбутньому.

Щоб баклажани не були порожнистими

Баклажани — культура вибаглива. У спеку вони потребують стабільної вологості, інакше плоди стають порожнистими, сухуватими або мають грубу м'якоть.

Причина майже завжди одна — неправильний полив, а іноді навіть рясного зволоження замало, якщо робити його невчасно або неправильно.

Якщо рослина в процесі росту відчуває брак вологості, а потім різко отримує її надлишок, тканини плодів розтягуються нерівномірно, що може призвести до утворення порожнин у плодах. Таке трапляється саме в спекотні періоди, коли земля пересихає надто швидко.

Ідеальний час для поливу — ранок або вечір, коли температура повітря не дуже висока. Вдень вода швидко випаровується, а холодна в спеку ще й викликає у рослин стрес.

Поливати баклажани треба глибоко, щоб волога проникала до 20-25 см у ґрунт. Часто-

та — 2-3 рази на тиждень, залежно від погоди, у сильну спеку можна й частіше.

Поливати треба **теплою водою**. Ідеальна температура — +25-30 градусів.

Настій попелу (в 10 л води настоюють склянку попелу протягом 12 годин) збагачує ґрунт калієм, від чого м'якоть плодів стає щільнішою.

Настій кропиви чи кульбаби (настоюють у воді 3-5 днів) підживлює і зміцнює баклажани в період спеки. Перед поливом настій розводять 1:10.

Мульчування після поливу — шар соломи, сіна чи торфу зберігає вологу й оберігає коріння від

перегріву.

І ще. Не поливайте рослин по листю — це може спричинити опіки. Поливайте лише під корінь і регулярно. Один рясний полив не компенсує кількох сухих днів. Особливо не допускайте пересихання ґрунту, коли зав'язуються плоди.

Баклажани в пряному маринаді

Два середніх баклажани нарізають слайсами завтовшки 1-2 мм, пересипають сіллю, щоб позбутися гіркоти, і залишають на 5-10 хвилин.

Готують маринад. На 3 частини оливкової олії беруть 1 частину винного чи яблучного оцту (в ідеалі 180 мл (приблизно 12 ст. ложок) та 60 мл відповідно), перемішують, додають кілька зубків подрібненого часнику, цедру лимона і залишають настоюватися. Тонень-

кими слайсами нарізають гострий перець. Баклажани промивають під холодною водою і готують.

Можна обсмажити їх на пателні чи на грилі або запекти в духовці. Якщо готувати на пателні, то нагрів має бути великим, а сковорода змащена олією мінімально. Обсмажені баклажани складають у купку, щоб вони не пропали.

Контейнер змащують олійною заливкою і кладуть шарами баклажани, пересипаючи їх слайсами гострого і солодкого перцю. Можна додати трішки тим'яну та розмарину. Кожен третій шар присолюють. Потім на баклажани виливають олійну заливку і ставлять у холодильник. Готовими вони будуть за добу, а зберігаються до 1,5 місяця.

Підходять мариновані баклажани для бутербродів і брускет (скибочки хліба, підсмажені без олії), а також для закусок у лаваші, їх можна класти в піцу, пасту, додавати до яєчні та інших страв.

Зелена цибуля на зиму

Зелена цибуля — улюблене частування багатьох, особливо в літній період. Вона містить багато корисних вітамінів і мінералів. Багато господинь прагнуть заготовити зелену цибулю на зиму, але бояться, що вона втратить свої корисні властивості після обробки. Ділимося рецептом, завдяки якому збережуться як користь, так і смак цибулі.

До цибулі додають зелень часнику, петрушки і кропу. Все миють, підсушують, нарізають і подрібнюють блендером до однорідного стану.

Потім додають по чайній ложці солі, солодкої паприки, меду, столову ложку лимонного цукру (якщо немає купованого, то змішують цукор із цедрою лимона) і 3 столові ложки олії без

запаху. Все перемішують, перекладають у баночки, заливають олією і ставлять у холодильник.

Зелень також можна заморозувати у формочках для льоду. Формочки наповнюють заготовкою, накривають харчовою плівкою і ставлять у морозилку. Заморожені кубики з формочок перекладають у пакет. Їх додають у перші страви і випічку — вона виходить апетитнішою та ароматнішою.

Ідеальний домашній квас

Спекотне літо — це завжди спрага. І хоча магазини заповнені різними прохолодними напоями, набагато приємніше випити домашнього освіжаючого квасу, у складі та якості якого можна бути впевненим на всі сто відсотків.

Ділимося простим, перевіреним часом рецептом смачного домашнього квасу з доступних інгредієнтів.

Інгредієнти: **300 г житнього хліба, 100 г білого хліба, 150 г цукру, 40 г родзинок (не мити).**

Обидва види хліба нарізають кубиками і підсушують у духовці до золотистого кольору при температурі 180 градусів. Для більш насиченого смаку хліб треба підсмажити сильніше.

Сухарі перекладають у трилітрову банку, всипають цукор, кладуть родзинки і заливають гарячою водою (70-80 градусів).

Горлечко банки накривають марлевою тканиною або плівкою з дірочками для доступу повітря й залишають у теплому місці на два-три дні (чим тепліше, тим швидшим буде процес бродіння).

Готовність квасу визначають за бульбашками та злегка кислуватим ароматом.

Напій проціджують, розливають по пластикових пляшках, щільно закручують кришечки і ставлять у холодильник на добу.

Сировину в банці можна використовувати кілька разів.

Провідні біатлоністи вже почали підготовку до наступного сезону. Поки що змагань, навіть на лижоролерах, немає, тож ми озирнемося на минулий сезон — скільки грошей заробили чернігівські і загалом українські стріляючі лижники своєю професійною діяльністю в сезоні-2024/25?

Серед чернігівських біатлоністів і біатлоністок найбільше має прилетіти на картку **Христині Дмитренко** — **21 000 євро**. Далі йде **Артем Тищенко**, котрий збагатився на **4 000 євро**. Третя в цьому списку — **Ірина Петренко**, яка набігала і настріляла собі **3 000 євро**.

Лідерами ж серед українських біатлоністів і біатлоністок є **Дмитро Підручний**, чії статки за сезон зросли на **50 600 євро**, і **Юлія Джима**, котра додала собі **47 500 євро**.

Наші спортсмени протягом змагального сезону 2024-2025 (а це період із жовтня до квітня включно) мали можливість заробити на етапах Кубка світу та Кубка IBU, а також на Чемпіонаті світу і Чемпіонаті Європи. При цьому призові на ЧС помітно вищі, ніж на КС, які, у свою чергу, перевищують суми від здобутків на ЧС або на Кубку IBU.

У кишеню до біатлоністів

У прицілі — не тільки медалі (фото biathlon.com)

Втім незалежно від статусу цих змагань високі показники у фінішному протоколі кожної з гонок приносили не лише медалі і залікові очки в рейтинги, а й призові кошти. Так, згідно з даними Міжнародного союзу біатлоністів (IBU), загальний призовий фонд сезону склав **9 366 700 євро**.

В особистих гонках призові нараховувалися за місця у топ-30. В естафетах сума розраховувалася на команду, що ввійшла до вісімки найкращих.

В інших випадках біатлоністи задовольнялися лише участю в гонці — не отримували навіть символічної суми.

Спортсмени могли заробити ще й за старт у статусі лідера загального заліку або ж лідера загального заліку на конкретній дистанції — володарів так званих бібів, жовтого або червоного. За кожен старт володарі бібів отримували по додатковій тисячі євро.

Серед українців минулого сезону таким чином зумів заробити лише **Віталій Мандзин**, який тричі стартував у синьому бібі лідера молодіжного заліку U-23 і якого кожна з трьох таких гонок принесла по **500 бонусних євро**.

Для порівняння наведемо суми, зароблені протягом сезону найкращими із числа світових зірок. Володар Великого кришталевого глобуса у чоловіків норвежець **Стурла Легрейд** гонками заробив сумарно **263 050 євро**, **40 000 євро** за перемогу в загальному заліку плюс **24 000 євро** за два малих кришталевих глобуси. **Загалом — 327 050 євро**.

А лідерці сезону в жіночому біатлоні **Францисці Пройс** (Німеччина) гонки принесли **279 350 євро**. Разом з іншими біатлоністками призовими сумарно вона заробила **343 350 євро**.

Додамо, що в обох випадках із цими зірками не враховані бонуси за біби.

Зазираючи в чужу кишеню, слід зазначити, що навіть найбагатші біатлоністи виглядають бідняками на тлі статків професіональних

футболістів. Бо ж відомо, що гравці деяких клубів української навіть Першої ліги за кілька місяців заробляють більше, ніж той же Підручний заробив за весь минулий сезон.

То побажаймо нашим біатлоністам наступного сезону якомога більше наблизитися до доходів футболістів. Можливість є, адже сезон 2025-2026 — олімпійський.

Скільки заробили наші біатлоністи в сезоні 2024-2025.

Дмитро Підручний — 50 600 євро.
Віталій Мандзин — 35 150.
Антон Дудченко — 23 950.
Артем Тищенко — 4 000.
Тарас Лесюк — 3 500.
Богдан Цимбал — 1 000.

Скільки заробили наші біатлоністки в сезоні 2024-2025.

Юлія Джима — 47 500 євро.
Христина Дмитренко — 21 000.
Олена Городна — 7 200.
Ірина Петренко — 3 000.
Анастасія Меркушина — 1 500.
Анна Кривонос — 1 000.
Усі суми наведені до оподаткування.

«Чернігів» стартує

Цього тижня почнуться змагання серед футбольних команд Першої ліги. Після жеребкування, що відбулося в київському Будинку футболу, стали відомі дати матчів «Чернігова» у двох стартових турах.

Так, **3 серпня** «тигри» в гостях зіграють із командою «Пробій» (Городенка, Івано-Франківська область), яка минулого сезону стала чемпіоном Другої ліги. А **10 серпня** чернігівці приймуть сумську «Вікторію».

Наметали на медалі

20 легкоатлетів із Чернігівщини взяли участь у фінальній частині Кубка України з легкоатлетичних метань, яка проходила **18-19 липня** на базі Олімпійського навчально-спортивного центру «Конча-Заспа» в Києві. Шестеро з них повернулися додому в статусі переможця.

Вихованець КПНЗ ДЮСШ «Атлет» Чернігівської міської ради **Кирило Пшонько** з результатом **10,90 м** переміг у секторі для штовхання ядра (в категорії U23). Вихованці Бахмацької ДЮСШ **Діана Онопа**, **Єгор Головченко** і **Єлизавета Лагойко** дали за всіх жбурнули спис: Діана — на **27,94 м** (у категорії U14), Єгор — на **33,63 м** (U14), а Єлизавета — на **34,44 м** (U18).

У метанні списа відзначилися і представники КПНЗ ДЮСШ Носівської міської ради **Олександр Бабічев** і **Ярослав Сенченко**, які перемогли у своїх вікових категоріях. У категорії U16 із результатом **35,13 м** перше місце посів Сенченко, а в категорії U18 із результатом

56,68 м найкращим став Бабічев.

Медалі здобули й інші представники Чернігівщини. Срібних уdstoїлися вихованець КПНЗ ДЮСШ Носівської міської ради **Іван Кушніршов** (метання списа, U14), вихованка КЗ ДЮСШ Сухополов'янської міської ради (Прилуччина) **Діана Зінченко** (метання списа, U16) і вихованець КПНЗ ДЮСШ «Атлет» Чернігівської міської ради **Артем Паценко** (метання диска, U16).

А вихованець КПНЗ ДЮСШ Носівської міської ради **Роман Дусь**, вихованці КПНЗ ДЮСШ «Атлет» Чернігівської міської ради **Софія Середа** і **Іван Степаненко**, а також вихованець КПНЗ ДЮСШ Носівської міської ради **Владислав Іваницький** вибороли по бронзовій нагороді відповідно в метанні списа (U14), у метанні диска (обое — в категорії U20) і в метанні списа (U16).

Загалом же в активі збірної Чернігівської області — **13 медалей (6 золотих, 3 срібних і 4 бронзових)**.

Підготував **Сергій КОЗЛЯНСЬКИЙ**

Хвойне дерево

Цукерка

Морська промислова риба

Задній план картини

Літера грецького алфавіту

Одиниця ваги

Зошит для малювання

Місяць року

Жанр

Амулет

Спортивний автомобіль

Суддя в шариаті

Суперники торі

Перегін

Держава в Азії

Швидкісне кінознімання

Український парламент

Вибуховарочовина

Роликовий транспортер

Іспанський художник

Американський страус

Космічний об'єкт

Міоцій засіб

Французький партизан

Італійське просо

Піклування, догляд

Службовий розряд

Язичницька богиня Сонця

Місто в Грузії

Альбом Білик

Відсуття іжі

Фільм за участю Софі Марсо

Задній план картини

Найкраща баскетбольна ліга

Рослинні драгли

Одиниця ваги

Дорога з твердим покриттям

Ансамбль із дев'яти виконавців

Рід літератури

Механізм для підймання вантажів

Мимовільні скорочення м'язів

Слов'янський вогненний дух

Весняна квітка

Хижа прісноводна риба

Верхній одяг давніх римлян

Поселення поза селом

Король футболу

Карбонат натрію

Винагорода за послугу

Парагвайський чай

Автор «Утопії»

Столиця Сенегалу

Задня частина фронту

Тиск на депутата

Канал в Азії

Традиційний театр Японії

Апостол і євангеліст

Відповіді на сканворд №30

Зірки віщуть

Із 4 до 10 серпня
2025 року

☞ **ОВЕН.** Найближчі дні можуть змістити акценти, зорієнтувати вас у новому напрямку. У першій половині тижня проявить ділову активність. Другу ж присвятити відпочинку.

☞ **ТЕЛЕЦЬ.** У вас з'явиться ще більше можливостей і бажань. У такий період добре робити іміджеві покупки, приймати пропозиції, причому не тільки ділові, а й особисті.

☞ **БЛИЗНЮКИ.** Тиждень аналізу. Будьте уважні вихідними, коли хтось із партнерів по-новому себе позиціонує. Спостерігайте, але не поспішайте з реакцією.

☞ **РАК.** У цей період вам буде значно легше, ніж усім іншим, розв'язати складну ситуацію. А в особистому житті ці дні будуть найбільш інтенсивними і насиченими.

☞ **ЛЕВ.** Середина тижня оптимальна для поїздки, зустрічей особистого і ділового характеру. У суботу остерігайтеся спокус, не варто зав'язувати випадкові знайомства.

☞ **ДІВА.** Постарайтеся реалізувати всі свої плани до кінця тижня, оскільки попереду у вас досить активний, але непередбачуваний період. При цьому знайдіть час для відпочинку.

☞ **ТЕРЕЗИ.** Весь цей період сприятливий для романтичних зустрічей і легкого флірту. Любовні історії можливі навіть у подорожах. А ось працювати вам зовсім не хотітиметься.

☞ **СКОРПІОН.** Тиждень важливий для ваших перспектив. Це можливість оновлення, тож добре подумайте, перш ніж прийняти якесь рішення. Будьте уважні до почуттів близьких людей.

☞ **СТРЕЛЕЦЬ.** У вирішенні ділових питань в першу чергу орієнтуйтеся на матеріальну вигоду. У суботу може статися щось, що вплине на подальший перебіг подій.

☞ **КОЗОРІГ.** Тиждень обіцяє позитивні зміни. Несподівані результати може принести контакт із зарубіжними партнерами. У середу добре робити покупки для дому.

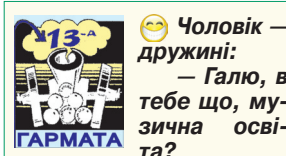
☞ **ВОДОЛІВ.** Обов'язково звертайте увагу на знаки й підказки долі. Пригадайте, що відбувалося з вами на початку року. Тепер ця тема може одержати новий розвиток.

☞ **РИБИ.** Загалом сприятливий період. Можуть відкритися нові перспективи, надійти цікаві пропозиції. Ведіть листування, заводьте знайомства, домовляйтеся про співпрацю.

**ЮРИСТ
СОБОРА
Сергій
Борисович**
Захист земельних
і соціальних
прав громадян
Тел. 096-837-76-17

**Привітання,
оголошення
в газеті**
т. 67-87-79,
098-741-88-51
ТОВ «Редакція Чернігівської
обласної молодіжної газети «Гарт»,
код ЄДРПОУ 14221006, МФО 305299
АТ КБ «ПриватБанк». IBAN:
UA 6330 5299 00000 2600 20263 15587

ТІЛЬКИ 10 СЕРПНЯ
о 9.00. **ЗНИЖКА 50%**
HARVARD MEDICAL КИЇВ
harvardmedical.com.ua **ЦЕНТР НІМЕЦЬКОГО ОБЛАДНАННЯ**
УСУНЕННЯ ГІПЕРПЛАЗІЙ І АДЕНОМ ПРОСТАТИ, КАМЕНІВ У НИРКАХ ДО 5 СМ, СЕЧОВОМУ І ЖОВЧИННОМУ МІХУРАХ, ЗОБА, ТРОФІЧНИХ ВИРАЗІВ.
БЕЗ ОПЕРАЦІЙ, БЕЗ КРОВІ, БЕЗ БОЛЮ ВІБРО-ЛАЗЕРОМ VVL GMBH РОБИМО АДЕНОМИ З БОЛЕМ, КРОВ'Ю В СЕЧІ, З КАТЕТЕРАМИ.
УЖЕ НА ДРУГОЙ ДЕНЬ ВИ МОЧИТЕСЯ НЕ 8-10 РАЗІВ, А 1-2 РАЗИ. ТІЛЬКИ З ГАРАНТІЄЮ І ПЕРЕВІРКОЮ ЗА УЗД ДО І СПІЛІ.
ЗАМІНА СУГЛОБА НЕ ПОТРІБНА! (якщо потрібне повторне ендопротезування)
ЗБІЛЬШЕННЯ ЩІЛЬНОСТІ КІСТКОВИХ, ХРЯЩОВИХ ТКАНИН ІЗ ПЕРЕВІРКОЮ ЗА МРТ (РОБИТЕ САМОСТІЙНО), УЖЕ ЧЕРЕЗ 2 ГОДИНИ ВИ МОЖЕТЕ ПЕРЕВІРИТИ. ЩІЛЬНОСТІ ТКАНИН ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ НА 15-20%.
ВИКОНУЄТЬСЯ ЗА ПРОТОКОЛОМ, ТЕХНОЛОГІЄЮ ТА ОБЛАДНАННЯМ СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'Я.
УВАГА! Без попереднього запису на консультацію чи на лікування НЕ ПРИЙМАЄМО.
LIKUVANNYA-OSTEOPOROZU.SITE
м. Чернігів, вул. Шевченка, 99-А, готель «Придніссянський», конференц-зала.
Вартість і запис за тел. 063-643-30-94. **ЗНИЖКА 50%** 10 серпня о 9.00.

Чоловік — дружині:
— Галю, в тебе що, музична освіта?
— З чого ти це взяв?
— А чому ти мені кожного дня концерти влаштовуєш?

Чоловік повернувся з полювання. Дружина:
— Як полювання?
— Місяць не будемо купувати м'яса.
— Ти вполював кабана?
— Ні, пропив зарплату.

Є три види пофігізму:
— кольоровий, коли тобі фіолетово;
— геометричний, коли тобі паралельно;
— музичний, коли тобі по барабану.

Дівчата, коли стаєте на ваги, пам'ятайте: люди із золотим сер-

цем, залізними нервами і сталевим характером легкими не бувають.

Ви теж помічали, що від зарплати до зарплати — вічність, а від квитанції до квитанції — ніби тільки вчора оплатив.

Хто не знає, що готувати їсти, — варіть перлову кашу. Не їдять — значить не голодні.

**Сиджу, дивлюся
на МОРЕ...
роботи**

Сьогодні Іван відчув усі наслідки дистанційного навчання. Попробував сусідку — студентку 2-го курсу медінституту тиск поміряти. Прийшла з лінійкою.

— Люблю людей, які кличуть на чай і гриють голубці на закуску.

На будівництво збирається приїхати комісія. Виконроб інструктує робітників:
— Що б не сталося, вдавайте, що так і має бути.

Комісія приїхала, оглядає. Раптом впала одна стіна. Робочий, радісно подивившись на годинник:
— За чверть десята. Точно за графіком!

Василь стільки всього читав про шкоду алкоголю, що вирішив кинути читати.

НАБРЯКИ В СПЕКУ? ЧИТАЙ!

Спека може сприяти появі набряків, лімфа сповільнює рух та накопичується в міжклітинному просторі. Спочатку наливаються стопи, потім рідина піднімається до гомілок і навіть вище колін.

Можемо порадити ефективне рішення - Імультима!

- ✓ Безпечна для серця та нирок
- ✓ Зменшує застій, біль, важкість у ногах
- ✓ Допоможе покращити циркуляцію крові
- ✓ Та вивести зайву рідину через нормалізацію лімфоток

Все це необхідно для того, щоб позбавитися набряків, які вам вже так набридли. Підходить людям з діабетом, варикозом, віковими змінами кровообігу.

Результат — менше болю, легші ноги, спокійний сон

Замовляйте на сайті або тел.: www.imultima.com.ua

(044) 451-55-87 (068) 975-30-05

ВСЕС №05.03.23-26/7244 від 14.03.2023 р. Не є лікарським засобом. Дієтична добавка. Перед використанням проконсультуйтеся з лікарем і ознайомтеся з інструкцією.

ХАТНІЙ МАЙСТЕР
ТОВАРИ ПОШТОЮ
магазин
«Хатній Майстер»
БЕЗПЛАТНА ДОСТАВКА
від трьох товарів
або від 2500 грн
Назви при замовленні
оператору КОД: «РТ37»
Оплата при отриманні!
14 днів гарантії обміну /
повернення коштів.
Щодня — 8:00 — 20:00

**ПОТУЖНИЙ
БЛЕНДЕР
«ПРЕМІУМ»**
• На 3 літри,
1600 Вт.
• Нержавійна
сталь.
Код: 305 **699грн**

**ПОДРІБНЮВАЧ
«БІЛІСКАВКА»**
на 2 літри
• Ножі на
2 та 4 леза.
• Працює
від мережі.
Код: 211 **399грн**

**ЕЛЕКТРОЧАЙНИК
НА 2 ЛІТРИ**
• Нержавна
сталь, стійка
платформа.
• Автоматичне
вимкнення.
Код: 779 **299грн**

**ЧАСНИКОДАВКА
І ВІДКРИВАЧКА**
• Дерев'яна
зручна
ручка.
• Міцна
нержавійна
сталь.
Код: 952 **299грн**

**ТРІЯРУСНА
СІТКА-СУШАРКА
50 x 50 x 70 см**
Сушить:
— овочі,
— рибу,
— м'ясо,
— фрукти.
Код: 568 **299грн**

**СОКОВИТИСЬКА
ВІД МЕРЕЖІ, 1 ЛІТР**
• 900 Вт,
1 літр.
• Для м'яких
фруктів,
овочів.
Код: 990 **499грн**

**МЕТАЛЕВА
КАВОМОЛКА**
• Для кави,
горіхів, спецій.
• Нержавійна
сталь, 300 Вт.
• 70 грамів
за раз.
Код: 896 **399грн**

**ШВЕЙНА МАШИНА
«ГАРМОНІЯ
ШИТТЯ»**
12 видів
стібків
• Розмір:
27 x 26 x 12 см
Код: 856 **1699грн**

**ОРГАНІЗАТОР 7 В 1
«ТАБЛЕТНИЦЯ»**
• 7 футлярів
в одному кейсі.
• Кожен на
3 відділи:
ранок,
день, вечір.
Код: 724 **299грн**

**ПІДСИЛЮВАЧ
ЗВУКУ**
• Має 6 рівнів
гучності.
• Підсилює
до 130 дБ.
• Зменшує
навантаження.
• Має два
паски.
Код: 110 **499грн**

**НАКОЛІННИК
«РУХАЙСЯ ЛЕГКО»**
• Помічник
для суглобів.
• Зменшує
навантаження.
• Має два
паски.
Код: 927 **199грн**

**ВИМІРЮВАЧ ТИСКУ
«РОЗУМНИЙ»**
• Супровід
голосом.
• Підвищена
точність.
• Індикатор
гіпертонії.
Код: 992 **599грн**

**СКЛАДАНА
ПРАЛЬНА МАШИНА**
• Для тонких
речей, на 6 л.
• 300 об./хв.
до 2 кг.
• Є дошка,
злив.
Код: 763 **999грн**

**ТЕРМОГІГРОМЕТР
З ПІДСВІТКОЮ**
• Час, будиль-
ник, темпе-
ратура,
вологість.
• Настільний,
настінний.
Код: 480 **299грн**

**ПОРТАТИВНИЙ
МІНІВЕНТИЛЯТОР**
• Має власний
акумулятор,
заряд від
USB, 220В.
• 3 режими,
+ блок.
Код: 804 **199грн**

**HD-ТЕЛЕВІЗОР 34*
SMART TV — 86 см**
• HDMI, Wi-Fi,
DVB-T2.
• Професій-
ний кольори,
насичений
звук.
Код: 169 **5899грн**

**МАШИНКА ДЛЯ
ПІДСТРИГАННЯ**
• 4 насадки,
якісні ножі,
олія,
гребінець,
щіточка.
• Працює
від мережі.
Код: 336 **399грн**

**ЕЛЕКТРОБРИТВА
«ХАРКІВ-7101»**
• Три головки,
якісні ножі,
легкова
сталь.
• Для сухого
гоління
від мережі.
Код: 876 **799грн**

**ГОСПОДАРСЬКА
СУМКА, 2 В 1**
• Міцна ручка
та коліщата.
• Синій або
чорний колір.
• Навантаження
до 20 кг.
Код: 854 **499грн**

**ШИРОКА СТРИЧКА
ДЛЯ ІЗОЛЯЦІЇ**
• Для різних
поверхонь.
• Миттєво
усуне
протікання.
• 10 x 130 см.
Код: 653 **199грн**

**АВТОМОБІЛЬНИЙ
КОМПРЕСОР**
• Від прику-
рювача.
• Профе-
сійний,
32 л/хв,
до 10 атм.
Код: 972 **899грн**

**ГІДРАВЛІЧНИЙ
ДОМКРАТ**
• Висота
підйому:
від 18
до 35 см.
• Навантаження:
до 3 тонн.
Код: 924 **1499грн**

**ВОДОНАГРІВАЧ
ДЛЯ КУХНІ**
• Швидко
нагріє воду
до 30 — 60 °C.
• 1-3 кВт / год.
Код: 192 **499грн**

**ЗАТІНЯЮЧА
СІТКА-ТУНІЛЬ
3 м x 45 см x 45 см**
• Захист
рослин
від сон-
ця, шкідли-
вих, висиха-
ння.
Код: 407 **399грн**

**ЗАСІБ ДЛЯ
ВИДАЛЕННЯ САЖІ**
• Для камінів,
котлів, печей.
• Миттєво
усуне
протікання.
• Безпечний
та нетоксичний.
Код: 615 **199грн**

**АВТОМОБІЛЬНИЙ
ПРОФЕСІЙНИЙ
БІНОКЛЬ, 20 X 50**
• 20-кратне
збільшення.
• Якісні
лінзи +
сумка-
чохол.
Код: 452 **999грн**

**РОЗПИЛЮВАЧ
ФАРБИ, 220В**
• Рівномірно
наносить
фарбу, лаки,
емальні
тонким
шаром.
Код: 465 **899грн**

**ВІДЛЯКУВАЧІ
КРОТІВ**
• Працюють
від сонця.
• Площа дії
до 800 кв. м.
Ціна за 2 шт.!
Код: 881 **399грн**

**ПОВІТРОДУВКА-
ПИЛОСОС, 2 В 1**
• Прибирання
листя, вида-
лення смі-
ття, пилю.
• Два
пот. акумуля-
торів.
Код: 350 **1499грн**

**РАДІОПРИЙМАЧ
«СИГНАЛ +» 5 В 1**
• AM, FM, TV,
SW1, SW2.
• Антена,
ручка.
• Від мережі,
батарейок.
Код: 506 **399грн**

**АКУМУЛЯТОРНИЙ
ШУРПУКОКРУТ**
• Два акумуля-
тори, у кейсі +
зарядне.
• Гнучкий
вал, біти,
свердла.
Код: 119 **1499грн**

**СКЛАДАНА ПИЛКА
ДЛЯ САДУ**
• Для обрізання
дерев та гілок.
• Зручна ручка:
25 см.
• Гостре лезо:
26 см.
Код: 703 **249грн**

**ВІДЛЯКУВАЧ
ГРИЗУНІВ**
• Допомогає
позбутися
пацюків,
мишей,
тарганів.
діє до 200 м²
Код: 782 **199грн**

**АКУМУЛЯТОРНА
МІНІПИЛА**
• Два потужні
акумулятори.
• Для обрізки
дерев, подріб-
нення дров.
• Шина: 20 см.
Код: 935 **1999грн**

**АКУМУЛЯТОРНА
ПИЛА — 30 см
+ БОЛГАРКА**
• 2 акумуля-
тори.
• 2 ланцюжки,
зарядне,
з індикатором.
• 10 дисків.
Код: 512 **3499грн**

**ГАЗОНОКОСАРКА
АКУМУЛЯТОРНА
«ПОЛЬША»**
• 2 акумуля-
тори, зарядне.
• 14 насадок!
• Телескопічна
штанга.
• 5000 —
8000 об./хв.
Код: 123 **2499грн**

**АКУМУЛЯТОРНА
МІНІБОЛГАРКА**
• 2 диски:
76 мм.
• Потужність:
500 Вт.
• + 5 дисків!
Код: 146 **999грн**

**ВИКРУТКА, 47 В 1
«ТРАНСФОРМЕР»**
• Вбудований
акумулятор.
• Поворотна
ручка.
• Кейс з
насадками.
Код: 316 **499грн**

**АКУМУЛЯТОРНА
РУЧНА ПИЛА**
• Два потужні
акумуля-
тори.
• Масляний
бак.
• Шина:
30 см.
Код: 164 **2999грн**

**ГАЗОНОКОСАРКА
+ ПИЛА
набір, 2 в 1**
• 2 ак., 48В;
• зарядне;
• насадки;
• коліщата;
• пила: 15 см.
Код: 965 **3499грн**

**ЛЕКТОПИЛА
ЕЛЕКТРОГОВА — 40 см**
• Від мережі.
• Автоматичне
змашення.
• 2200 Вт.
• 4600 об./хв.
• Польща.
Код: 157 **1999грн**

**АНТИВІБАЦІЙНА
БЕНЗОПИЛА**
• Максимальна
швидкість:
11000
об./хв.
• Шина:
30 см.
Код: 941 **3699грн**

**ЕЛЕКТРИЧНА
БОЛГАРКА**
• Працює від
мережі.
• 11000
об./хв.
• Диск:
125 мм
Код: 467 **1699грн**

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Нагадуємо, що редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій під рубриками «Точка зору», «Актуально», «Позиція», «Політика», «Вибори», «Реклама» та «Фінанси». Відповідальність за достовірність фактів, інших даних несуть автори цих публікацій та рекламодавці. Будьте уважні, читайте ці матеріали! Не довіряйте сумнівним позиціям!